

**Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej
Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane
zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu
na 31 grudnia 2015 roku**

Warszawa, 7 grudnia 2016 roku

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
SŁOWNIK.....	4
1.1 CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....	5
1.2 ZASADY ZARZĄDZANIA	11
2. ZAKRES STOSOWANIA WYMOGÓW ROZPORZĄDZENIA (CRR)	12
3. FUNDUSZE WŁASNE.....	18
4. WYMOGI KAPITAŁOWE.....	27
5. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA.....	34
6. BUFORY KAPITAŁOWE	37
7. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO.....	37
8. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	37
9. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ.....	44
10. KORZYSTANIE Z ECAI (ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ) I AGENCJI KREDYTÓW EKSPORTOWYCH	45
11. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE	47
12. RYZYKO OPERACYJNE.....	48
13. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	51
14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM.....	53
15. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE	55
16. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ.....	55
17. DŹWIGNIA FINANSOWA.....	63
18. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO	65
19. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO	65
20. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYZKA OPERACYJNEGO	70
21. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO.....	70

WSTĘP

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. według stanu na 31 grudnia 2015 roku (zwane dalej także „Informacjami”) ujawniane są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwane dalej także „Rozporządzeniem CRR” lub „CRR”). Informacje spełniają również wymogi wynikające z Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji. Informacje ogłaszane są co najmniej raz do roku.

Zamieszczone w Informacjach dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności z „Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku” oraz „Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2015 roku”. Natomiast dane w zakresie adekwatności kapitałowej są zgodne ze sprawozdaniem COREP dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Informacje były przedmiotem przeglądu przeprowadzonego przez komórkę ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz audyt wewnętrzny Banku.

Posiedzenie Zarządu Banku, na którym zatwierdzono „Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku” oraz „Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2015 roku” i niniejsze Informacje, odbyło się w dniu 14 marca 2016 roku. Wyżej wymienione materiały zostały również przyjęte na posiedzeniu Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A. w dniu 17 marca 2016 roku.

Informacje oraz zasady polityki informacyjnej stosowane przez Bank, a odnoszące się, m.in. do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu, dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz w wersji papierowej - w zbiorze informacji dla klientów, dostępnym w każdej placówce Banku, a tym samym są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku.

SŁOWNIK

Przez używane w dalszej części niniejszego dokumentu pojęcia należy rozumieć:

- 1) **Bank** – Bank Ochrony Środowiska S.A.,
- 2) **DM BOŚ S.A.** – Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- 3) **Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A., Grupa Kapitałowa BOŚ S.A., Grupa Kapitałowa, Grupa** – Grupę Kapitałową BOŚ S.A., obejmującą Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz jednostki zależne: Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, BOŚ Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o., BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. spółka komandytowo - akcyjna), BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz jednostka zależna w sposób pośredni (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) MS Wind sp. z o.o.,
- 4) **CRR, Rozporządzenie CRR, Rozporządzenie 575/2013** – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
- 5) **rozporządzenie wykonawcze** – Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013,
- 6) **dyrektywa 2013/36/UE** – Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE,
- 7) **rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 r.** – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów,
- 8) **ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym** – ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- 9) **uchwała nr 258/2011 KNF**– Uchwałę nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 r. Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku,

1.1. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM (CRR art. 435)

Art. 435.1 a

Strategia i procesy zarządzania rodzajami ryzyka

Celem funkcjonującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem jest zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Banku poprzez:

- określenie celów i zakresu zarządzania ryzykiem,
- organizację systemu zarządzania ryzykiem ze szczegółowym podziałem kompetencji pomiędzy organami Banku biorącymi udział w procesie zarządzania ryzykiem,
- wprowadzenie systemu limitów wewnętrznych, na który składają się limity wewnętrzne w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz limity wewnętrzne w zakresie adekwatności kapitałowej,
- objęcie wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej obszarów działalności Banku związanych z zarządzaniem ryzykiem i rachunkiem adekwatności kapitałowej,
- funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w systemie zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. skoncentrowane było bezpośrednio w Banku, którego aktywa według stanu na koniec 2015 roku, stanowiły 99% aktywów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Jednocześnie Bank jako podmiot dominujący sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie, który obejmuje badanie ryzyk związanych zarówno z działalnością Banku jak i poszczególnych jednostek zależnych, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej. W celu wypracowania jednolitego systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej, Bank przede wszystkim:

- dąży do wprowadzenia w spółkach zależnych mechanizmów umożliwiających zarządzanie ryzykiem, wzorowanych na rozwiązaniach stosowanych w Banku,
- egzekwuje od spółek zależnych przekazywanie danych w zakresie zarządzania ryzykiem służących określeniu poziomu skonsolidowanego wymogu regulacyjnego oraz zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny Grupy,
- współpracuje ze spółkami zależnymi w zakresie definiowania oraz wprowadzania nowych rozwiązań w systemie zarządzania ryzykiem,
- opiniuje przepisy wewnętrzne wprowadzane w spółkach zależnych regulujące proces zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest dokonywane w ramach ciągłego procesu oceny adekwatności podejmowanych działań. Celem zarządzania ryzykiem jest identyfikacja istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, ich monitorowanie oraz kontrolowanie rozmiaru i koncentracji tych ryzyk. Istotne jest również zapewnienie zdolności dostosowania działalności Banku do zmieniających się warunków wewnętrznych i otoczenia zewnętrznego. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane było na podstawie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku i wprowadzonych przez Zarząd Banku: Strategii działania Banku, Zasad (Strategii) ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem Ochrony Środowiska S.A., Polityk dot. zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz Planu finansowego na rok 2015, ze szczególną uwagą nakierowaną na działania zapewniające spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących ostrożnego zarządzania ryzykiem.

„Zasady (Strategia) ostrożnego i stabilnego zarządzania BOŚ S.A.” stanowią integralną część Strategii działania Banku. Ich celem jest zapewnienie zdolności dostosowania działalności Banku do zmieniających się warunków: rynkowych, kompetencji i zaangażowania kadry kierowniczej oraz pracowniczej, jakości systemów informacji

zarządczej oraz możliwości finansowych (w tym kapitałowych). Strategia określa tolerancję w zakresie adekwatności kapitałowej oraz apetyt na istotne rodzaje ryzyka, podejmowane przez Bank w ramach granic wyznaczonych przez praktykę ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem. Strategia uwzględnia doświadczenia sektora bankowego w połączeniu z rynkowymi i wewnętrznymi uwarunkowaniami funkcjonowania Banku.

Przepisy wewnętrzne Banku, stanowiące podstawę procesu zarządzania ryzykiem oraz narzędzia informatyczne wspierające ten proces podlegały w 2015 roku stałemu rozwojowi oraz dostosowywaniu ich do profilu ryzyka Banku i apetytu na ryzyko, a także do zmian otoczenia gospodarczego, w którym Bank działał. Przepisy wewnętrzne podlegają systematycznym przeglądom.

Bank sprawował nadzór nad ryzykiem związanym z działalnością spółek zależnych poprzez działania podejmowane w wyniku uczestnictwa w organach tych podmiotów.

Art. 435.1 b

Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie

Obowiązujący system zarządzania ryzykiem zapewnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka oraz jego kontroli. Rozdzielenie to zostało określone w wewnętrznych przepisach BOŚ S.A. regulujących strukturę organizacyjną Banku oraz zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych Centrali Banku.

Za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku w roku 2015 odpowiadały:

Rada Nadzorcza Banku – w zakresie uchwalania ogólnych zasad dotyczących działalności Banku na rynkach finansowych oraz profilu ryzyka w działalności Banku. W szczególności odnosi się to do określenia tolerancji w zakresie adekwatności kapitałowej oraz apetytu na istotne rodzaje ryzyka, poprzez m.in., zatwierdzanie Strategii działania Banku, rocznych planów finansowych oraz polityk zarządzania kapitałem i poszczególnymi rodzajami ryzyk.

Rada Nadzorcza powołuje ze swoich członków **Komitet Audytu Wewnętrznego, Komitet ds. Ryzyka, Komitet ds. Wynagrodzeń oraz Komitet ds. Ekologii.**

Do zadań Komitetu Audytu Wewnętrznego należy, w szczególności: monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej (w roku 2015 odbyło się 12 posiedzeń Komitetu).

Komitet ds. Wynagrodzeń w szczególności opiniuje i monitoruje wynagrodzenia zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (w roku 2015 odbyło się 8 posiedzeń Komitetu).

Do zadań Komitetu ds. Ekologii należy: wspomaganie Banku w realizacji Strategii działania Banku w obszarze ekologii, utrwalaniu pozycji Banku na rynku finansowania projektów proekologicznych oraz utrzymaniu pozycji lidera na rynku usług bankowych w zakresie finansowania działań służących ochronie środowiska a także umacnianiu posiadanych i budowie nowych przewag konkurencyjnych w tym obszarze (w roku 2015 odbyły się 3 posiedzenia Komitetu).

W styczniu 2016 r. został powołany Komitet ds. Ryzyka. Do głównych zadań Komitetu należy wsparcie Rady Nadzorczej w nadzorze nad obszarem ryzyka. Realizując te zadania Komitet w szczególności: opiniuje całościową bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka, opiniuje strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku, wspiera Radę Nadzorczą we wdrażaniu tej strategii, a także weryfikuje czy ceny aktywów i pasywów oferowane klientom w pełni odzwierciedlają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka.

Zarząd Banku – w zakresie odpowiedzialności za prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykiem, w szczególności, poprzez przyjęcie i wdrożenie niezbędnych struktur, procedur i narzędzi, w tym wewnętrznych limitów ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Zarząd Banku podejmuje decyzje kredytowe w sprawach przekraczających kompetencje Komitetu Kredytowego Centrali. Jest adresatem cyklicznych raportów dotyczących zarządzania ryzykiem i jednocześnie organem zatwierdzającym informacje i raporty z obszaru zarządzania ryzykiem, przedkładane Radzie Nadzorczej – w szczególności kwartalną, syntetyczną informację o poziomie i profilu ryzyka Banku oraz zmianach w sposobie zarządzania nim.

Zarząd Banku zapewnia także, z uwzględnieniem specyfiki działalności prowadzonej przez podmioty należące do Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., zgodność w zakresie metod identyfikacji, pomiaru i ograniczania ryzyka stosowanych w tych podmiotach z metodami obowiązującymi w Banku.

Członek Zarządu Banku nadzorujący Obszar Ryzyka – poprzez nadzór nad pracą departamentów z Obszaru Ryzyka – w zakresie odpowiedzialności za realizację kluczowych obszarów polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, płynności, rynkowym i operacyjnym oraz adekwatnością kapitałową. W szczególności odpowiada za realizację polityki zarządzania ekspozycjami detalicznymi oraz polityki zarządzania ekspozycjami kredytowymi finansującymi nieruchomości oraz zabezpieczonymi hipotecznie. Sprawuje funkcję przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitetu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, Komitetu Ryzyka Operacyjnego oraz Komitetu Kredytowego Centrali.

Komitet Kredytowy Centrali – w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji, poprzez podejmowanie decyzji i wydawanie opinii w sprawie zawierania transakcji kredytowych. Komitet opiniuje również wysokość limitów uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych dla dyrektorów jednostek organizacyjnych Banku prowadzących działalność operacyjną. W roku 2015 odbyło się 145 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – w zakresie kształtowania polityki zarządzania aktywami i pasywami Banku umożliwiającej realizację planu finansowego Banku, przy zachowaniu ograniczeń wynikających z ustalonego, dopuszczalnego poziomu ekspozycji na ryzyka finansowe i ryzyko kredytowe. Komitet monitoruje poziom realizacji przez Bank wymogów wynikających z ustalonych przez nadzór bankowy norm ostrożnościowych i bada efektywność działania Banku w obszarze obsługiwanych klientów i oferowanych produktów, w tym w szczególności – buduje właściwą strukturę aktywów i pasywów oraz relację ryzyka i efektywności w kontekście spodziewanych przyszłych i potencjalnych skutków zmian parametrów rynkowych oraz ograniczeń płynności. W roku 2015 odbyło się 40 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego – w zakresie wspierania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku w bieżącym monitorowaniu ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego, mającym na celu zapewnienie kształtowania optymalnej relacji ryzyka do wyników finansowych oraz struktury aktywów i pasywów w kontekście spodziewanych przyszłych zmian parametrów rynkowych oraz ograniczeń płynności i ich potencjalnych skutków. Do podstawowych zadań Komitetu należy: monitorowanie i analizowanie pozycji płynności oraz kosztu płynności, a także monitorowanie i analiza ryzyka rynkowego w księdze handlowej. W roku 2015 odbyło się 45 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym – w zakresie udziału w kształtowaniu zasad zarządzania i sprawowaniu nadzoru nad ryzykiem kredytowym w obszarach polityki kredytowej, wyceny aktywów, zarządzania kapitałem wewnętrznym na ryzyko kredytowe i ryzyka okołokredytowe oraz budowy i walidacji modeli do oceny ryzyka kredytowego.

Komitet, w szczególności, akceptuje wyniki okresowych przeglądów polityki kredytowej i rekomenduje Zarządowi Banku zmiany do polityki, zatwierdza wysokość wyniku odpisowego i podejmuje decyzje o rozpoznaniu lub zaprzestaniu rozpoznawania utraty wartości dla wybranych ekspozycji, akceptuje wyniki walidacji modeli oraz opiniuje i rekomenduje zmiany, wprowadzanie nowych lub zaprzestanie wykorzystywania istniejących modeli. W roku 2015 odbyło się 26 posiedzeń Komitetu.

Komitet Ryzyka Operacyjnego – w zakresie kształtowania efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz Grupie Kapitałowej BOŚ S.A., przy zachowaniu ograniczeń wynikających z ustalonego, dopuszczalnego poziomu ekspozycji na ryzyko operacyjne. Komitet podejmuje decyzje m.in. w sprawach zatwierdzenia informacji i analiz z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym, kart kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego, listy scenariuszy testów warunków skrajnych, a także wydaje opinie m.in. w kwestii profilu ryzyka operacyjnego, tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne, poziomu ryzyka operacyjnego na dany kwartał. Komitet omawia materiały m.in. w sprawach przekroczonych limitów, aktualnych wymagań wynikających ze zmian przepisów prawa oraz opracowań instytucji nadzorczych, jak również ryzyka operacyjnego zidentyfikowanego w ramach prac audytu wewnętrznego. W roku 2015 odbyło się 15 posiedzeń Komitetu.

Departament Audytu Wewnętrznego – w zakresie przeprowadzania audytu: sposobu identyfikacji, oceny, pomiaru, monitorowania i raportowania w zakresie poszczególnych ryzyk; zgodności z regulacjami zewnętrznymi stosowanych w Banku procedur i metodyk w procesie zarządzania ryzykami; okresowego przeglądu i oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Departament Kontrolingu i Informacji Zarządczej – w zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka biznesowego i strategicznego.

Departamenty Restrukturyzacji i Windykacji odpowiednio Klienta Detalicznego oraz Klienta Korporacyjnego – w zakresie zarządzania wierzytelnościami opóźnionymi w spłacie i wierzytelnościami trudnymi poprzez: tworzenie i realizację, we współpracy z Departamentem Polityki Kredytowej i Wyceny Aktywów, polityki Banku w zakresie odzyskiwania należności zagrożonych brakiem spłaty, optymalizowanie, planowanie i monitorowanie realizacji kosztów prowadzonej działalności w zakresie odzyskiwania należności, podejmowanie operacyjnych działań wobec transakcji przejętych do zarządzania oraz współpracę z zewnętrznymi podmiotami realizującymi działania upominawcze i windykacyjne.

Departament Oceny Ryzyka Kredytowego – w zakresie niezależnej od jednostek sprzedażowych Banku weryfikacji ryzyka kredytowego na etapie zawierania transakcji oraz monitorowania tego ryzyka dla transakcji istotnych w związku z kwotą zaangażowania lub skalą generowanego ryzyka.

Departament Ryzyka Finansowego – w zakresie identyfikacji, pomiaru, szacowania, bieżącego monitorowania i raportowania poziomu ryzyka finansowego (ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego – księgi bankowej i księgi handlowej). W ramach wykonywania swych zadań, Departament weryfikuje również czy bieżące działania w obszarze ryzyk finansowych, podejmowane przez Bank, pozostają w zgodzie z Zasadami (Strategią) ostrożnego i stabilnego zarządzania BOŚ S.A. Jest również odpowiedzialny za ciągłe monitorowanie adekwatności miar ryzyka finansowego i obowiązującego w Banku systemu limitów w zakresie ryzyka finansowego, a w szczególności kontroluje przestrzeganie nadzorczych miar płynności. Departament wprowadza i rozwija metody oraz modele badania ryzyka

finansowego oraz pomiaru kapitału dla ryzyk uznanych jako istotne w obszarze ryzyka finansowego, dokonuje okresowego przeglądu regulacji wewnętrznych w zakresie swojej odpowiedzialności merytorycznej. Ponadto zapewnia bezpośrednie wsparcie dla działań podejmowanych przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego. W celu zwiększenia skuteczności prowadzonego procesu monitorowania ryzyka finansowego, systematycznie monitoruje działalność Departamentu Skarbu.

W strukturze Departamentu funkcjonuje wydział odpowiedzialny za monitorowanie ryzyka rynkowego w księdze bankowej i handlowej, zespół ryzyka płynności oraz samodzielne stanowiska ds. polityk ryzyka finansowego oraz baz danych.

Departament Polityki Kredytowej i Wyceny Aktywów – w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym oraz kapitałem wewnętrznym z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk okołokredytowych oraz procesem ICAAP. Departament odpowiada za określenie parametrów dostępności kredytowania poprzez określenie punktów odcięcia i akceptowalnych ratingów oraz metod oceny zdolności kredytowej w obszarze analizy ilościowej i jakościowej, tworząc modele scoringowe i modele ratingowe. Departament odpowiada również za zasady i parametry wyceny ekspozycji kredytowych zgodnie z MSR 39. Dokonuje analiz portfelowego ryzyka kredytowego oraz odpowiada za raportowanie zarządcze w tym zakresie. Departament zarządza kapitałem wewnętrznym z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk okołokredytowych i koordynuje proces ICAAP, rozwija metody pomiaru kapitału wewnętrznego, wylicza współczynniki wypłacalności oraz wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk powiązanych, przeprowadza analizy wrażliwości portfela kredytowego oraz stress-testy. Dodatkowo, we współpracy z Departamentami Restrukturyzacji i Windykacji, określa zasady polityki zarządzania wierzytelnościami trudnymi i opóźnionymi w spłacie.

W strukturze Departamentu funkcjonują wydziały odpowiedzialne za: projektowanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki zarządzania kapitałem i procesem ICAAP; projektowanie zasad i metod oceny ryzyka kredytowego pojedynczych ekspozycji kredytowych i sposobów jego ograniczania; projektowanie metod pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz określanie zasad ustalania wysokości odpisów na utratę wartości portfela kredytowego; budowę i rozwój modeli oceny ryzyka kredytowego; kształtowanie zasad koncentracji zaangażowań, raportowanie z zakresu jakości portfela kredytowego; rozwój i administrację aplikacji wspierających ocenę ryzyka kredytowego.

Departament Skarbu – w zakresie bieżącego zarządzania płynnością oraz ryzykiem rynkowym poprzez przeprowadzanie (w ramach przyznaných limitów) transakcji na rynku kapitałowym i międzybankowym.

Departament Instytucji Finansowych – w zakresie oceny ryzyka kredytowego instytucji finansowych i krajów oraz ustalania dla nich limitów transakcyjnych. Departament odpowiada za tworzenie polityki, zasad i procedur oceny ryzyka kredytowego instytucji finansowych oraz krajów, a także przygotowanie propozycji limitów zaangażowania z tytułu transakcji wiążących się z ryzykiem Banku, które są opiniowane przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i zatwierdzane przez Zarząd Banku.

Biuro Ryzyka Operacyjnego – w zakresie organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, dokonuje identyfikacji ryzyka operacyjnego w skali całego Banku, sprawuje funkcje kontrolne w obszarze ryzyka operacyjnego poprzez przeprowadzanie pomiaru lub szacowania ryzyka operacyjnego w sposób zapewniający niezależność walidacji danych, koordynuje działania w zakresie identyfikacji zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ograniczania ich wpływu na działalność Banku, oblicza wymogi kapitałowe i kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego oraz sporządza i przedstawia Radzie Nadzorczej, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Ryzyka Operacyjnego informacje, raporty i analizy

z zakresu zarządzania tym ryzykiem; monitoruje poziom ryzyka w spółkach Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. W strukturze Biura Ryzyka Operacyjnego wydzielono wieloosobowe stanowiska ds. zdarzeń ryzyka operacyjnego i analiz oraz stanowisko ds. outsourcingu i kontaktów z nadzorem.

Departament Prawno-Prezydialny i Zgodności – w zakresie organizacji systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności, projektuje politykę, zasady i metody zarządzania ryzykiem braku zgodności, dokonuje identyfikacji, oceny i monitorowania poziomu ryzyka oraz sporządza informacje i raporty z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Ponadto Departament koordynuje realizację zadań wynikających z przepisów wewnętrznych w zakresie: zarządzania konfliktami interesów, realizacji transakcji własnych oraz przyjmowania i przekazywania korzyści lub prezentów.

Pozostałe komórki organizacyjne Centrali Banku – w zakresie identyfikowania, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z zadaniami komórki określonymi w Regulaminie organizacyjnym Banku.

Wszyscy pracownicy Banku – w zakresie dbałości o utrzymanie akceptowanego przez Bank poziomu ryzyka w procesie realizacji bieżących czynności, zgodnie z zakresem odpowiedzialności właściwym dla danego stanowiska.

Art. 435.1 c-d

Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko

Zakres i charakter systemów raportowania oraz pomiaru ryzyka, strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka oraz strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających oraz czynników łagodzących ryzyko zostały zawarte w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2015 roku”, w części dotyczącej zarządzania ryzykami w Grupie.

Art. 435.1 e

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi **Załącznik Nr 1** do niniejszych Informacji.

Art. 435.1 f

Oświadczenia na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności. Przedmiotowe oświadczenie zawiera kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający został opisany w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności

Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2015 roku”, w części dotyczącej zarządzania ryzykami w Grupie oraz w niniejszych Ujawnieniach.

1.2. Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)

Art. 435.2 a

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego

Członkowie organu zarządzającego nie zajmują stanowisk dyrektorskich. W związku z pełnieniem funkcji członka Zarządu sprawują oni nadzór nad głównymi obszarami działalności banku.

Art. 435.2 b

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Bank opracował projekt Polityki oceny adekwatności członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje w rozumieniu wytycznych EBA (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego) i wprowadzi je w życie z uwzględnieniem przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz postanowień Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego (KNF). Bank w procesie rekrutacji członków organu zarządzającego przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk.

Art. 435.2 c

Strategia w zakresie różnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

Zarząd Banku w zakresie swoich kompetencji i obowiązków prowadzi sprawy Banku i jego reprezentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz Statutem Banku, za wyjątkiem pisemnej polityki różnorodności. Jednakże, w zakresie różnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego Bank zapewnia różnorodność pod względem wykształcenia i osiągnięć zawodowych, a także geograficznym, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia oraz doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

Art. 435.2 d

Utworzenie (bądź nie) oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu

W styczniu 2016 r. w Banku został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka przy Radzie Nadzorczej. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym powołane w Banku komitety ds. poszczególnych rodzajów ryzyka wraz z liczbą ich posiedzeń w roku 2015 zostały opisane w części 1.1 (CRR art. 435.1 b).

Art. 435.2 e

Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego

W Banku i w Grupie funkcjonuje system bieżącego oraz okresowego informowania i raportowania o istotnych ryzykach:

- system bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych istotnych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczenie zagrożeń, wynikających z tych zdarzeń,
- system okresowego raportowania obejmuje prezentację najistotniejszych zdarzeń ryzyka, w ramach informacji zarządczej.

Informacja zarządcza w zakresie istotnych ryzyk umożliwia komitetom Centrali Banku, Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku ocenę poziomu podejmowanego w Banku i w Grupie ryzyka i w szczególności zawiera:

- ocenę wielkości narażenia Banku na straty, wynikające z ekspozycji na poszczególne ryzyka oraz zgodności skutków działalności Banku z apetytem Banku na poszczególne ryzyka (tj. akceptowanym ich poziomem),
- opracowane plany działania w sytuacjach awaryjnych,
- informację na temat jakości portfela kredytowego (kredyty zagrożone oraz z utratą wartości),
- informację na temat poziomu ryzyka poszczególnych grup klientów oraz produktów o znaczącym udziale w portfelu kredytowym,
- wyniki przeprowadzonych przeglądów ryzyka operacyjnego,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- informację na temat stopnia wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka,
- wyniki oraz ocenę efektywności stosowanych metod i modeli pomiaru ryzyka,
- informację na temat zmian regulacji wewnętrznych i regulacji nadzorczych (w tym rekomendacji) oraz sposobu ich realizacji,
- wnioski i rekomendacje.

Poza standardowymi raportami na temat istotnych ryzyk opracowywane są dodatkowe raporty i analizy wynikające z regulacji wewnętrznych i zewnętrznych lub też z potrzeb Banku (ze względu na poziom ryzyka, rozwój produktów lub też zmiany warunków makroekonomicznych i trendów rynkowych).

Listy odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej w zakresie ryzyka finansowego, kredytowego, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka operacyjnego zostały określone w wewnętrznych regulacjach, w tym w szczególności w „Zasadach funkcjonowania systemu informacji zarządczej oraz sporządzania i przekazywania informacji zarządczej w BOS S.A.”.

2. ZAKRES STOSOWANIA WYMOGÓW ROZPORZĄDZENIA (CRR art. 436)

Art. 436 a

Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia

Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Żelaznej 32 został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) Nr 42 z dnia 15 września 1990 roku i aktu notarialnego z dnia 28 września 1990 roku o utworzeniu Banku. Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000015525 oraz posiada numer statystyczny REGON 006239498.

Bank Ochrony Środowiska S.A. jest bankiem utworzonym na czas nieokreślony w formie spółki akcyjnej, działającej na podstawie Statutu, ustawy Prawo bankowe, Kodeksu spółek handlowych i innych przepisów prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Art. 436 b

Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, BOŚ Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o., BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. spółka komandytowo - akcyjna), BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz jednostką pośrednio zależną (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) MS Wind sp. z o.o.

1. Dom Maklerski BOŚ S.A. prowadzi działalność na rynku kapitałowym, w szczególności świadczy usługi maklerskie.
2. BOŚ Eko Profit S.A. prowadzi działalność finansową i doradczą, uzupełniającą ofertę usługową Banku.
3. BOS Finance AB realizuje usługi finansowe, w tym związane z emisją euroobligacji wyemitowanych przez Bank w 2011 roku.
4. BOŚ Invest Management sp. z o.o. prowadzi działalność finansową oraz realizuje potrzeby Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w zakresie najmu powierzchni biurowej i usługowej.
5. BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie obrotu i zarządzania nieruchomościami.
6. BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna) prowadzi działalność w zakresie najmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.
7. BOŚ Ekosystem sp. z o.o. dostarcza kompleksowe rozwiązania dla gospodarstw domowych w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa finansowego w obszarze finansowania projektów proekologicznych.
8. MS Wind sp. z o.o. zrealizował projekt farmy wiatrowej.

Poniżej zakres konsolidacji jednostek Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. do celów regulacji ostrożnościowych i rachunkowości na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Tabela 1. Zakres konsolidacji jednostek Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. do celów regulacji ostrożnościowych oraz rachunkowości na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Zakres konsolidacji do celów regulacji ostrożnościowych*				Zakres konsolidacji do celów rachunkowości
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	poniższą fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie poniższą funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
DOM MAKLERSKI BOŚ S.A.	tak	nie	nie	nie	tak
BOŚ EKO PROFIT S.A.	nie	nie	nie	tak	tak
BOS FINANCE AB	tak	nie	nie	nie	tak
BOŚ INVEST MANAGEMENT sp. z o.o.	nie	nie	nie	tak	tak
BOŚ NIERUCHOMOŚCI sp. z o.o.	nie	nie	nie	tak	tak
BOŚ CAPITAL sp. z o.o. (dawniej: BOŚ NIERUCHOMOŚCI sp. z o.o. S.K.A.)	nie	nie	nie	tak	tak
BOŚ EKOSYSTEM sp. z o.o.	nie	nie	nie	tak	tak
MS WIND sp. z o.o.	nie	nie	nie	tak	tak

* Konsolidacja ostrożnościowa prowadzona jest zgodnie z art. 18 i 19 Rozporządzenia CRR.

Źródło: Bank

Art. 436 b (i)

Jednostki Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., które były objęte konsolidacją pełną, do celów rachunkowości

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.

Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego DM BOŚ S.A., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej Spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Marszałkowska 78/80, 00-517 Warszawa
Kapitał zakładowy:	25 194 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność maklerska

BOŚ Eko Profit S.A.

Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOŚ Eko Profit S.A., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Eko Profit S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	10 500 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	inwestycje kapitałowe, działalność finansowa i doradcza

BOS Finance AB

Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOS Finance AB, co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOS Finance AB
Siedziba i adres:	Sztokholm, Sveavägen 9, 111 57 Sztokholm, adres pocztowy: Box 16285, 103 25 Sztokholm, Szwecja
Kapitał zakładowy:	90 499, 97 EUR
Podstawowy przedmiot działalności:	usługi finansowe

BOŚ Invest Management sp. z o.o.

Bank posiada bezpośrednio udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego w spółce, co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Invest Management sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	261 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	usługi finansowe

BOŚ Nieruchomości sp. z o.o.

Bank posiada bezpośrednio udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOŚ Nieruchomości sp. z o.o., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Nieruchomości sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	5 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność w zakresie obrotu i zarządzania nieruchomościami

BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. spółka komandytowo - akcyjna)

Bank posiada bezpośrednio udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A.), co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A.)
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	402 800 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność w zakresie najmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

BOŚ Ekosystem sp. z o.o.

Bank posiada bezpośrednio udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOŚ Ekosystem sp. z o.o., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Ekosystem sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	205 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność wspomagająca usługi finansowe

MS Wind sp. z o.o.

Bank posiada za pośrednictwem BOŚ Eko Profit S.A. udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego MS Wind sp. z o.o., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej Spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	MS Wind sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał zakładowy:	11 411 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	Realizacja projektu farmy wiatrowej

Poniżej zostało zaprezentowane zbiorcze zestawienie informacji nt. podmiotów w pełni skonsolidowanych do celów rachunkowości:

Tabela 2. Podmioty Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w pełni skonsolidowane na dzień 31 grudnia 2015 roku

Lp.	Spółki podporządkowane	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział % w kapitale Spółki	Udział % w głosach	Metoda konsolidacji	KRS
Podmioty zależne bezpośrednio							
1.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Warszawa	Usługi maklerskie	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000048901
2.	BOŚ Eko Profit S.A.	Warszawa	Inwestycje kapitałowe, działalność finansowa i doradcza	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000336182
3.	BOS Finance AB	Sztokholm	Usługi finansowe	100%	100%	metoda pełna	Swedish Companies Registration Office. Registered office Stockholm 556848-9164
4.	BOŚ Invest Management sp. z o.o.	Warszawa	Usługi finansowe	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000487204
5.	BOŚ Nieruchomości sp. z o.o.	Warszawa	Działalność w zakresie obrotu zarządzania nieruchomościami	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000457573
6.	BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A.)	Warszawa	Działalność w zakresie najmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000594166
7.	BOŚ Ekosystem sp. z o.o.	Warszawa	Działalność wspomagająca usługi finansowe	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000480660

Źródło:

1. *Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku*
2. *Bank*

Tabela 3. Jednostki pośrednio zależne (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) na dzień 31 grudnia 2015 roku

Lp.	Spółki podporządkowane	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział % w kapitale Spółki	Udział % w głosach	Metoda konsolidacji	KRS
1.	MS Wind sp. z o.o.	Warszawa	Realizacja projektu farmy wiatrowej	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000397831

Źródło:

1. *Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku*
2. *Bank*

Art. 436 b (ii)

Podmioty skonsolidowane metodą proporcjonalną

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

Art. 436 b (iii)

Podmioty, które pomniejszają fundusze własne do celów regulacji ostrożnościowych

Fundusze własne Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. nie zostały pomniejszone o wartość udziałów w podmiotach sektora finansowego.

Art. 436 b (iv)

Podmioty, które nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych

Podmioty z Grupy Kapitałowej:

1. BOŚ Nieruchomości sp. z o.o.,
2. BOŚ Eko Profit S.A.,
3. BOŚ Invest Management sp. z o.o.,
4. BOŚ Capital sp. z o.o. (dawniej: BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A.),
5. BOŚ Ekosystem sp. z o.o.,
6. MS Wind sp. z o.o.

Podmioty spoza Grupy Kapitałowej:

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank posiadał akcje spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. stanowiące 29,48% udziału w kapitale zakładowym i głosach Spółki.

Zgodnie z MSSF 10 akcje spółki stowarzyszonej WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zostały przeklasyfikowane do inwestycyjnych papierów dostępnych do sprzedaży i są ujmowane w sprawozdaniu finansowym w pozycji aktywa finansowe dostępne do sprzedaży dopuszczone do publicznego obrotu.

W sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. akcje Spółki wykazane są według kosztu historycznego.

Art. 436 c

Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne

W 2015 roku nie zaistniały przeszkody natury prawnej i praktycznej w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo w spłacie zobowiązań pomiędzy BOŚ S.A. a jego podmiotami zależnymi.

3. FUNDUSZE WŁASNE (CRR art. 437)

W funduszach własnych Grupy dominuje kapitał podstawowy Tier I.

Art. 437 a

Pełne uzgodnienie pozycji kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I, pozycji Tier II, jak również filtrów i odliczeń stosowanych na mocy przepisów art. 32-35, 36, 56, 66 oraz 79 Rozporządzenia CRR, w odniesieniu do funduszy własnych Banku oraz bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym Banku

Poniższe dane liczbowe przedstawiają strukturę funduszy własnych Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Tabela 4. Struktura funduszy własnych wykorzystywana do obliczenia współczynnika kapitałowego w ujęciu skonsolidowanym na dzień 31 grudnia 2015 roku

		w tys. PLN
Nr ident.	Pozycja	Kwota
1	<u>FUNDUSZE WŁASNE</u>	1 757 308
1.1	KAPITAŁ TIER I	1 325 806
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	1 325 806
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	760 292
1.1.1.1.1	Oplacone instrumenty kapitałowe	228 732
1.1.1.1.2	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	-
1.1.1.1.3	Ażio	532 851
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-1 292
1.1.1.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-1 292
1.1.1.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-
1.1.1.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale podstawowym Tier I	-
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-37 180
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	7 379
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	-44 559
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	-44 559
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	-4 535
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	708 906
1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	-
1.1.1.7	Udział mniejszości ujęty w kapitale podstawowym Tier I	-
1.1.1.8	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowych udziałów mniejszości	-
1.1.1.9	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-5 210
1.1.1.9.1	(-) Zwiększenia kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych	-
1.1.1.9.2	Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-5 190
1.1.1.9.3	Skumulowane zyski i straty spowodowane zmianami własnego ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań wycenionych według wartości godziwej	-

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

1.1.1.9.4	Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z zobowiązaniami będącymi instrumentami pochodnymi	-
1.1.1.9.5	(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-20
1.1.1.10	(-) Wartość firmy	-551
1.1.1.10.1	(-) Wartość firmy rozliczana jako aktywa niematerialne i prawne	-551
1.1.1.10.2	(-) Wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji	-
1.1.1.10.3	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z wartością firmy	-
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-133 670
1.1.1.11.1	(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	-146 550
1.1.1.11.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi i prawnymi	12 880
1.1.1.12	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych po odliczeniu powiązanych rezerw z tytułu podatku dochodowego	-7 154
1.1.1.13	(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	-
1.1.1.14	(-) Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	-
1.1.1.14.1	(-) Kwota brutto aktywów funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	-
1.1.1.14.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z aktywami funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	-
1.1.1.14.3	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami, które instytucja może wykorzystywać w nieograniczony sposób	-
1.1.1.15	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I	-
1.1.1.16	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał podstawowy Tier I	-108 043
1.1.1.17	(-) Znaczące pakiety akcji poza sektorem finansowym, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	-

1.1.1.18	(-) Pozycje sekurytyzacyjne, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	-
1.1.1.19	(-) Dostawy z późniejszym terminem rozliczenia, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	-
1.1.1.20	(-) Pozycje w koszyku, w odniesieniu do których instytucja nie może określić wagi ryzyka przy zastosowaniu metody IRB oraz które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	-
1.1.1.21	(-) Ekspozycje kapitałowe przy zastosowaniu metody modeli wewnętrznych, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	-
1.1.1.22	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
1.1.1.23	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	-
1.1.1.24	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
1.1.1.25	(-) Kwota przekraczająca próg 17,65 %	-
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	104 649
1.1.1.27	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	-
1.1.1.28	Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	-
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	-
1.1.2.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał dodatkowy Tier I	-
1.1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	-
1.1.2.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	-
1.1.2.1.3	Ażio	-

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

1.1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	-
1.1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne ujmowane w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego ujęcia instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.5	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I	-
1.1.2.6	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
1.1.2.7	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-
1.1.2.8	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II	-
1.1.2.9	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale dodatkowym Tier I	-108 043
1.1.2.10	Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał dodatkowy Tier I (odliczenie w kapitale podstawowym Tier I)	108 043
1.1.2.11	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	-
1.1.2.12	Elementy kapitału dodatkowego Tier I lub odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I – inne	-
1.2	KAPITAŁ TIER II	431 502
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	431 502
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	431 502
1.2.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	-
1.2.1.3	Ażio	-
1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale Tier II	-
1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	-

1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	-
1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II	-
1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale Tier II	-
1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	-
1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne uznane w kapitale Tier II	-
1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego uznania instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale Tier II	-
1.2.5	Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody IRB	-
1.2.6	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej	-
1.2.7	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale Tier II	-
1.2.8	(-) Instrumenty w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	-
1.2.9	(-) Instrumenty w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji	-
1.2.10	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	-
1.2.11	Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier I)	-
1.2.12	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału Tier II zgodnie z art. 3 CRR	-
1.2.13	Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Zakres konsolidacji zastosowany w ramach opublikowanego „Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku” różni się od zakresu konsolidacji ostrożnościowej, wymaganej zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013.

Tabela zawierająca różnice w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowi **Załącznik Nr 2** do niniejszych Informacji.

Art. 437 b-c

Opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II emitowanych przez Bank
Warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II

Kapitał Tier I

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I.

Tabela 5. Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I emitowanych przez Bank na dzień 31 grudnia 2015 roku

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>	
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące w okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje na okaziciela
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln), na dzień 31.12.2015 r.	228 732 450,00 PLN – kapitał zakładowy 532 181 189,00 PLN – kwota ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
9	Wartość nominalna instrumentu	10,00 PLN
9a	Cena emisyjna	Akcje serii A – 10,00 PLN Akcje serii B – 15,00 PLN Akcje serii C – 15,00 PLN Akcje serii D – 18,00 PLN Akcje serii E – 18,00 PLN Akcje serii F – 18,00 PLN Akcje serii G – 18,00 PLN Akcje serii H – 10,00 PLN Akcje serii I – 10,00 PLN Akcje serii J – 12,00 PLN Akcje serii K – 21,00 PLN Akcje serii L – 29,00 PLN Akcje serii M – 39,18 PLN Akcje serii N – 92,00 PLN Akcje serii O – 72,83 PLN Akcje serii P – 35,00 PLN
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy
10	Kwalifikacja księgowa	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	Akcje serii A – 28.09.1990 r. Akcje serii B – 03.07.1991 r. Akcje serii C – 29.05.1992 r. Akcje serii D – 14.05.1993 r. Akcje serii E – 25.05.1994 r. Akcje serii F – 05.12.1994 r. Akcje serii G – 17.05.1995 r. Akcje serii H – 17.05.1995 r. Akcje serii I – 17.05.1995 r. Akcje serii J – 26.04.1996 r. Akcje serii K – 26.04.1996 r. Akcje serii L – 21.06.1996 r. Akcje serii M – 17.10.1997 r. Akcje serii N – 19.12.2006 r. Akcje serii O – 09.12.2009 r. Akcje serii P – 23.09.2011 r.
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta	Nie
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy

16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony /Dywidendy</i>	
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty wykupu	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

Zródło: Bank

Kapitał Tier II

Kapitał Tier II Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. obejmują zobowiązania z tytułu emisji obligacji podporządkowanych:

- 1) w dniu 3 marca 2010 roku KNF wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 120 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 3 listopada 2009 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii A¹,
- 2) w dniu 6 października 2011 roku KNF wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 100 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 18 maja 2011 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii D,
- 3) w dniu 25 sierpnia 2014 roku KNF wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 150 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 11 lipca 2014 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii P,
- 4) w dniu 21 października 2014 roku KNF wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 83 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 26 września 2014 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii R1,
- 5) w dniu 25 stycznia 2016 roku KNF wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 32,5 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 30 grudnia 2015 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii W.

¹ Zgodnie z art. 64 CRR od 4.11.2014 r. obligacje serii A podlegają liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2015 r. w Tier II ujęta została kwota 92 201 533,41 PLN.

W dniu 2 stycznia 2014 roku Dom Maklerski BOŚ S.A. wyemitował obligacje podporządkowane:

- 1) serii A, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 3 stycznia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2015 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 1.503.831,50 PLN,
- 2) serii B, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 3 stycznia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2015 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 1.503.831,50 PLN.

W dniu 16 kwietnia 2014 roku Dom Maklerski BOŚ S.A. wyemitował obligacje podporządkowane:

- 1) serii C, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 17 kwietnia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2015 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 1.646.141,00 PLN,
- 2) serii D, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 17 kwietnia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2015 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 1.646.141 PLN.

Tabele zawierające główne cechy instrumentów stanowią **Załącznik Nr 3** do niniejszych Informacji.

Art. 437 d

Oddzielne informacje na temat charakteru i kwot następujących pozycji:

- (i) każdego filtru ostrożnościowego stosowanego zgodnie z art. 32-35;*
- (ii) każdego odliczenia dokonanego zgodnie z art. 36, 56 oraz 66;*
- (iii) pozycji nieodliczonych zgodnie z art. 47, 48, 56, 66 oraz 79;*

Szczegółowy wykaz różnic pomiędzy kwotami konsolidacji ostrożnościowej a kwotami ujętymi przed przyjęciem Rozporządzenia (UE) 575/2013 na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowi **Załącznik Nr 4** do niniejszych Informacji.

Art. 437 e

Opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie

Brak ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie.

Art. 437 f

Wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR

Grupa nie ujawnia współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR.

4. WYMOGI KAPITAŁOWE (CRR art. 438)

Art. 438 a

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżącej i przyszłej działalności Banku

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. wdrożyła proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP, który został zatwierdzony przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.

Kapitał wewnętrzny definiowany jest jako szacowana przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka. Kapitał wewnętrzny powinien pokrywać przewidywany przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. poziom strat nieoczekiwanych, na które Grupa może być narażona w przyszłości.

Ryzyko istotne to takie ryzyko, które może mieć istotny negatywny wpływ na kapitały i/lub fundusze własne Banku. Do ryzyk istotnych zalicza się ryzyka stale istotne oraz ryzyka, dla których okresowa ocena istotności, wykaże, że ryzyko jest istotne w danym okresie czasu.

Do ryzyk stale istotnych Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta,
- 2) ryzyko rynkowe, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 5) ryzyko koncentracji,
- 6) ryzyko płynności,
- 7) ryzyko biznesowe i strategiczne,
- 8) ryzyko rezydualne,
- 9) ryzyko niewypłacalności.

Dla ryzyka kredytowego, kapitał wewnętrzny szacowany jest w oparciu o model wewnętrzny bazujący na nieoczekiwanej stracie kredytowej.

Główne założenia modelu straty nieoczekiwanej, są następujące:

- model obejmuje pracujący portfel detaliczny i korporacyjny z wyłączeniem finansów publicznych i banków z uwagi na fakt, że nieoczekiwana strata jest rezultatem wystąpienia znacznego i mało prawdopodobnego pogorszenia jakości kredytowej portfela, co jest specyficzne dla ekspozycji pracujących (dla portfeli nie objętych modelem za kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego przyjmuje się kapitał regulacyjny),
- wartość straty nieoczekiwanej jest estymowana na podstawie dużej liczby symulacji,
- strata wyznaczana jest dla całego portfela kredytowego i alokowana na poszczególne podportfele.

Bank ostrożnościowo zakłada, że w przypadku, gdy oszacowany metodami wewnętrznymi kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego stanowi mniej niż 80% wymogu kapitałowego na to ryzyko, wówczas kapitał wewnętrzny ustala się na poziomie 80% wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Dla ryzyka rynkowego, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA, kapitał wewnętrzny Banku był równy regulacyjnym wymogom kapitałowym.

Dla ryzyka operacyjnego kapitał wewnętrzny szacowany jest w oparciu o model wewnętrzny bazujący na uproszczonej metodzie zaawansowanego pomiaru z wykorzystaniem podejścia Loss Distribution Approach (LDA).

Dla pozostałych ryzyk stale istotnych oraz ryzyk, dla których oceny istotności dokonuje się okresowo, tj.: ryzyka kraju, ryzyka cyklu gospodarczego, ryzyka prawno-regulacyjnego, ryzyka modeli, ryzyka reputacji i ryzyka braku zgodności (compliance) kapitał wewnętrzny ustalany był na podstawie obowiązujących w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. metod, określonych w regulacjach wewnętrznych Grupy. Regulacje te stanowiły podstawę do monitorowania, oceny poziomu istotności oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku i Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Ryzyka uwzględniane w procesie szacowania kapitału wewnętrznego w politykach i regulacjach wewnętrznych były zdefiniowane jak poniżej:

- **ryzyko kredytowe** – ryzyko związane z zagrożeniem niewywiązania się kredytobiorcy z postanowień umowy kredytowej, w szczególności chodzi o niedotrzymanie terminu spłaty kapitału, odsetek oraz pozostałych kosztów kredytowania,
- **ryzyko kredytowe kontrahenta** – oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją,
- **ryzyko operacyjne** – ryzyko związane z wystąpieniem straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne; w zakres ryzyka operacyjnego nie włącza się ryzyka reputacji i strategicznego,
- **ryzyko rynkowe w księdze handlowej** – ryzyko niekorzystnej zmiany wartości bieżącej instrumentów finansowych w księdze handlowej, a tym samym wyniku finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na skutek zmian czynników rynkowych,
- **ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej** – ryzyko związane z wystąpieniem niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz wartość ekonomiczną kapitału własnego,
- **ryzyko koncentracji** – ryzyko związane z pogorszeniem się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych, segmentów itp., wynikające z zaangażowań Banku:
  - wobec kredytobiorców z tego samego sektora gospodarczego,
  - zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia,
  - wobec klientów korporacyjnych określanych jako największe zaangażowania, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku,
- **ryzyko płynności** – zagrożenie utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz do generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych,
- **ryzyko cyklu gospodarczego** – ryzyko związane z negatywnym wpływem cyklu gospodarczego na działalność Banku,
- **ryzyko kraju** – niebezpieczeństwo, że kontrahent z danego kraju może nie być w stanie wypełnić swych zobowiązań wskutek m.in. restrykcji nałożonych przez władze centralne kraju kontrahenta na rozliczenia międzynarodowe, niepokoju wewnętrznego oraz z innych przyczyn związanych z sytuacją makroekonomiczną, bądź polityczno-społeczną kraju kontrahenta, obejmujące m.in. ryzyko konwersji waluty, które polega na tym, że władze danego kraju ograniczają administracyjnie możliwość zamiany jednej waluty na drugą oraz ryzyko transferu, które występuje, gdy na mocy decyzji władz kraju, z którymi

Bank prowadzi transakcje, zostanie ograniczony lub całkowicie zakazany transfer należności, wskutek czego kontrahent nie będzie w stanie wypełnić swoich zobowiązań,

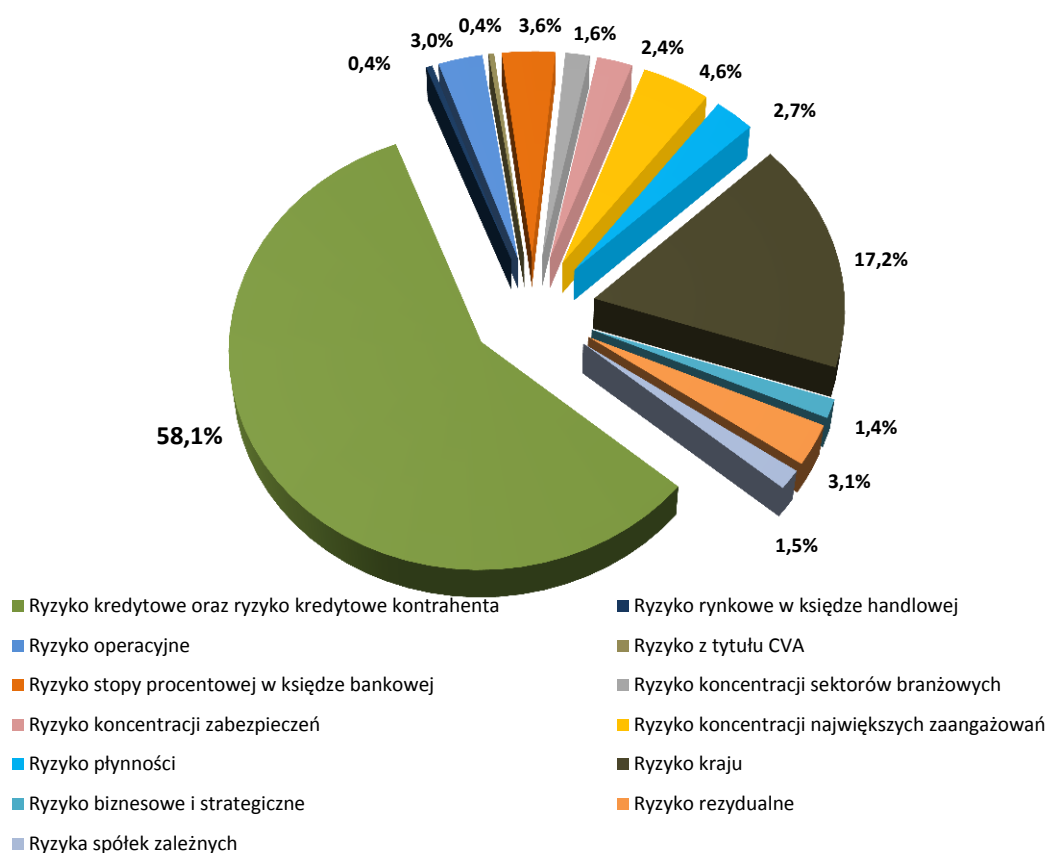
- **ryzyko rezydualne** – ryzyko związane z wystąpieniem straty w przypadku niewykonania zobowiązania, wynikającej z mniejszej kwoty odzysku od oczekiwanej przy uwzględnieniu ustanowionych zabezpieczeń,
- **ryzyko prawno - regulacyjne** – ryzyko związane z poniesieniem strat materialnych i niematerialnych, powstające m.in.: na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji prawnych, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, oraz niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne powstające na tle stosunków prawnych danej organizacji z innymi podmiotami. Ryzyko to obejmuje także nieefektywność prowadzonego biznesu wskutek ponoszonych kosztów związanych z niestabilnością uregulowań prawnych lub zmian w orzecznictwie,
- **ryzyko biznesowe i strategiczne** – ryzyko związane ze zmiennością dochodów, wpisane we wszystkie linie biznesowe z powodu niepewności, co do realizacji przychodów i kosztów zawartych w strategii Banku, w tym kosztów związanych z pozyskaniem dodatkowych kapitałów, głównie z powodu zmian w otoczeniu ekonomicznym i poziomie konkurencyjności,
- **ryzyko reputacji** – ryzyko związane z pogorszeniem się sytuacji Banku wskutek niekorzystnych zmian w postrzeganiu Banku spowodowanych czynnikami zewnętrznymi,
- **ryzyko braku zgodności (compliance)** – ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa i przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
- **ryzyko niewypłacalności** – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku,
- **ryzyko modeli** – ryzyko związane z wdrożeniem nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli lub parametrów, niewłaściwego zastosowania modeli lub braku niezbędnej ich aktualizacji. Jest to również ryzyko nienależytej kontroli i monitoringu w trakcie funkcjonowania modelu,
- **ryzyko ekologiczne** – ryzyko związane z wystąpieniem czynników wynikających z uwarunkowań ekologicznych powodujących potencjalne zagrożenie, że Kredytobiorca nie będzie w stanie zrealizować zobowiązań wynikających z umowy kredytu.

Przyjmując kryteria istotności, na dzień 31 grudnia 2015 roku, ryzykami istotnymi były ryzyka z grupy ryzyk stale istotnych oraz dodatkowo: w Banku – ryzyko kraju, a w DM BOŚ S.A. – ryzyko rezydualne.

Poza ryzykami stale istotnymi oraz podlegającymi cyklicznej ocenie istotności Bank identyfikuje w swojej działalności i obserwuje ryzyka nieistotne.

Kapitał wewnętrzny dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 1 463 193 tys. PLN, a jego struktura przedstawiała się następująco:

**Struktura kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyk w działalności Grupy
Kapitałowej BOŚ S.A. wg stanu na 31.12.2015r.**

Źródło: Bank

Bank alokuje kapitał wewnętrzny na poszczególne linie (portfele) biznesowe w celu zwiększenia efektywności działalności kredytowej, optymalizacji procesu planowania strategicznego oraz określenia akceptowalnego poziomu ryzyka wyrażonego poziomem alokowanego kapitału. Bank wyznacza i monitoruje wartości ostrzegawcze w zakresie:

- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie ryzyka związanego z danym portfelem biznesowym.

W Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. dokonywany jest cyklicznie przegląd procesu ICAAP. W roku 2015 przegląd obejmował w szczególności analizę:

- kompletności listy ryzyk monitorowanych w ramach Procesu ICAAP,
- konieczności wprowadzenia zmian w zasadach identyfikowania, pomiaru poszczególnych ryzyk identyfikowanych w Grupie,
- poziomu ryzyk występujących w spółkach zależnych,
- poprawności funkcjonowania metody alokacji kapitału wewnętrznego do poszczególnych portfeli biznesowych.

Na podstawie przeglądu wskazano obszary zmian oraz dalsze kierunki rozwoju Procesu ICAAP w Grupie.

Art. 438 b

Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych przez Nadzór opisanych w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE (na wniosek odpowiedniego właściwego organu)

Bank nie był objęty obowiązkiem ujawniania w zakresie dodatkowych buforów kapitałowych.

Art. 438 c

8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR (w związku ze stosowaniem przez Bank metody standardowej do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR)

W zakresie wymogów kapitałowych konsolidacja Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. została przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dotyczących konsolidacji ostrożnościowej, zgodnie z zapisami CRR.

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego (8% ekspozycji ważonej ryzykiem) Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w podziale na klasy aktywów kształtował się następująco:

Tabela 6. Wymogi z tytułu ryzyka kredytowego w podziale na klasy aktywów na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Kategorie ekspozycji	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	132
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	40 068
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	83
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-
Ekspozycje wobec instytucji	16 167
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	250 552
Ekspozycje detaliczne	61 992
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	553 952
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	91 637
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
Pozycje sekurytyzacyjne	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-
Ekspozycje kapitałowe	18 400
Inne pozycje	19 307
Razem	1 052 289

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Art. 438 d

8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 3 (Metoda wewnętrznych ratingów (IRB)) – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 147 Rozporządzenia CRR

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała metody wewnętrznych ratingów.

Art. 438 e

Kwota wymogów w zakresie funduszy własnych obliczona zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w 2015 roku kalkulowała współczynnik wypłacalności na bazie całkowitego wymogu kapitałowego będącego sumą wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka:

- ryzyka z grupy ryzyka kredytowego i ryzyk okołokredytowych, w tym:
  - ryzyka kredytowego,
  - ryzyka kredytowego kontrahenta,
  - ryzyka rozliczenia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie²,
- ryzyka z grupy ryzyka rynkowego, w tym:
  - ryzyka pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych,
  - ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych,
  - ryzyka walutowego,
  - ryzyka cen towarów,
  - ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA),
- ryzyka operacyjnego.

Wymogi dla poszczególnych ryzyk zostały wyliczone zgodnie z Rozporządzeniem CRR:

- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego obliczano tzw. metodą standardową, określoną w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 1, 2 i 4 CRR,
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta obliczano zgodnie z zasadami określonymi w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 6 sekcja 2 art. 274 CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka pozycji w rynkowych instrumentach dłużnych obliczano zgodnie z:
  - a) wymóg z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych obliczano zgodnie z art. 335 i 336 CRR,
  - b) wymóg z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych, obliczano metodą duracji, określoną w art. 340 CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych, w tym:
  - a) wymóg z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów kapitałowych obliczano zgodnie z art. 342 CRR,
  - b) wymóg z tytułu ryzyka ogólnego instrumentów kapitałowych obliczano zgodnie z art. 343 CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka walutowego obliczano zgodnie z art. 351 i 352 CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka cen towarów obliczano zgodnie z art. 355-358 oraz 360 CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej obliczano zgodnie z art. 384 CRR,

² Na dzień 31 grudnia 2015 roku ryzyko nie występowało.

- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego obliczano zgodnie z art. 317-320 CRR.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku całkowity wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. kształtował się następująco:

Tabela 7. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31 grudnia 2015 roku
w tys. PLN

Wymóg kapitałowy z tytułu	Wartość wymogu
Ryzyka kredytowego oraz ryzyka kredytowego kontrahenta	1 068 588
Ryzyka rozliczenia – dostawy	-
Ryzyka pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych	6 344
Ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych	1 798
Ryzyka walutowego	9 428
Ryzyka cen towarów	4 250
Ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej	5 453
Ryzyka operacyjnego	66 279
Przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	-
Przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	-
Inne	-
Razem	1 162 140

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Art. 438 f

Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w art. 317-320 Rozporządzenia CRR.

W metodzie standardowej działalność Banku dzielona jest na osiem linii biznesowych:

(1) bankowość inwestycyjna, (2) działalność dealerska, (3) detaliczna działalność brokerska, (4) bankowość detaliczna, (5) bankowość komercyjna, (6) płatności i rozliczenia, (7) usługi pośrednictwa (agencyjne), (8) zarządzanie aktywami. Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest kalkulowany jako suma indywidualnych wymogów kapitałowych z poszczególnych linii biznesowych, uwzględniający współczynnik procentowy przyporządkowany do danej linii biznesowej (z przedziału 12%-18%).

Bank spełnia również dodatkowe warunki stosowania tej metody (kryteria jakościowe) określone w Rozporządzeniu 575/2013, dotyczące posiadania zorganizowanego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym określono w części 12 (CRR art. 446) niniejszych Informacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wymóg kapitałowy dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 66 279 tys. PLN.

Art. 438

Institucje obliczające kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z Rozporządzeniem CRR art. 153 ust. 5 lub art. 155 ust. 2 ujawniają ekspozycje przypisane do każdej kategorii w tabeli 1 w art. 153 ust. 5 lub do każdej wagi ryzyka, o której mowa w art. 155 ust. 2 Rozporządzenia CRR

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

5. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA (CRR art. 439)

Ryzyko kontrahenta zdefiniowano jako możliwość poniesienia przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. straty finansowej z tytułu niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec Grupy. Ryzyko to generowane jest w wyniku nie rozliczenia przez kontrahenta transakcji zawartych przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. na rynku międzybankowym i transakcji pozagiełdowymi instrumentami pochodnymi.

Wyróżnia się:

- ryzyko przedrozliczeniowe – ryzyko upadłości kontrahenta lub wycofania się kontrahenta z kontraktu bądź koszt zastąpienia przepływów finansowych z kontraktów o dodatniej wartości rynkowej w przypadku niewykonania przez kontrahenta zobowiązania,
- ryzyko rozliczeniowe – ryzyko powstające w momencie wymiany strumieni pieniężnych, trwające od chwili dokonania płatności na rzecz kontrahenta do chwili otrzymania świadczenia wzajemnego.

Art. 439 a

Metody stosowane do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank zarządzał ryzykiem kredytowym kontrahenta poprzez wprowadzenie odpowiednich limitów, podlegających monitorowaniu w trybie dziennym. Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta jest równy regulacyjnemu wymogowi kapitałowemu z tytułu tego ryzyka obliczonemu zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 CRR.

Opis limitów kredytowych dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Rynek międzybankowy

Ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity transakcji oraz limity zaangażowania wobec partnerów na rynku międzybankowym odrębnie ustalane dla transakcji depozytowych, dokumentowych oraz dla instrumentów pochodnych dla poszczególnych banków – kontrahentów, przy czym ryzyko przedrozliczeniowe i ryzyko rozliczenia obciążało limity poszczególnych typów transakcji z różną wagą.

Metodologia wyznaczania limitów dla poszczególnych banków – kontrahentów w podziale na banki krajowe, zagraniczne i grupy kapitałowe oparta była na:

- ratingu zewnętrznym nadanym przez uznaną międzynarodową agencję ratingową,
- ocenie sytuacji finansowej banku – kontrahenta (rating wewnętrzny),
- jakościowej ocenie banku – kontrahenta pod względem struktury akcjonariatu, pozycji na rynku, współpracy z BOŚ S.A. i innych kryteriów.

Wysokość limitu uzależniona była od wielkości funduszy własnych banku – kontrahenta i wielkości funduszy własnych BOŚ S.A.

Klienci niebankowi

W przypadku klientów niebankowych ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity ustalane oddzielnie na poszczególne rodzaje transakcji pochodnych.

Maksymalna kwota limitu na transakcje pochodne obarczone ryzykiem kredytowym dla klientów korporacyjnych wyznaczana była z uwzględnieniem, m.in.:

- oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta,
- wielkości zagranicznych obrotów handlowych klienta (dla transakcji FX) lub kwoty kredytu podlegającej zabezpieczeniu (w przypadku transakcji IRS),
- potwierdzenia zabezpieczającego charakteru transakcji,
- oceny wpływu ryzyka wynikającego z zawarcia transakcji pochodnych na możliwość spłaty pozostałych zobowiązań klienta,
- terminowości obsługi zobowiązań klienta wobec Banku,
- adekwatnej wagi ryzyka.

Monitorowanie ryzyka kredytowego z tytułu transakcji zawartych w ramach limitu prowadzone było poprzez:

- kwartalne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, które było prowadzone do dnia rozliczenia ostatniej transakcji zawartej w ramach limitu,
- monitorowanie i raportowanie stanu wykorzystania limitu oraz wyceny zawartych transakcji, które odbywało się z częstotliwością dzienną.

W Banku funkcjonował też tryb umożliwiający zawieszenie lub zniesienie limitu transakcyjnego, który może być stosowany w przypadku wystąpienia zdarzenia, stanowiącego przesłankę do podjęcia powyższych działań.

Art. 439 b

Strategia ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych

Bank zawierał transakcje terminowe z klientem niebankowym, w których występowało ryzyko kontrahenta w ramach limitu transakcyjnego lub kaucji. Bank standardowo wymagał od klientów zawierających z Bankiem tego typu transakcje ustanawiania dodatkowego zabezpieczenia w postaci kaucji, w przypadku, gdy wycena negatywna z punktu widzenia klienta przedmiotowych transakcji była wyższa niż limit rozliczeniowy. Odstępstwa od obowiązku złożenia kaucji dopuszczalne były jedynie w wyjątkowych przypadkach.

Bank posiada również transakcje terminowe z bankami, od których wymagał zabezpieczeń w ramach umów ramowych w tym umów CSA (Credit Support Annex).

Bank wprowadził procedurę dotyczącą procesów wymiany zabezpieczeń dla transakcji pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym kontrahenta finansowego oraz w ujęciu dziennym monitorował bieżącą wycenę przedmiotowych transakcji dla poszczególnych kontrahentów i poziomy zabezpieczeń.

Art. 439 c

Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji

W przypadku, gdy w ocenie Banku zaistniały okoliczności podwyższające ryzyko transakcji terminowych, Bank miał prawo żądać od klienta uzupełnienia zabezpieczenia lub przyjąć od

klienta inne od kaucji zabezpieczenie, gwarantujące bezpieczne dla Banku wykonanie transakcji terminowych.

Art. 439 d

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić Bank przy obniżeniu jego oceny wiarygodności kredytowej

Wartość składanych przez BOŚ S.A. zabezpieczeń zgodnie z zawartymi umowami CSA nie jest uzależniona od oceny jego wiarygodności kredytowej i w związku z tym obniżenie wiarygodności kredytowej BOŚ S.A. nie ma wpływu na wartość wymaganego zabezpieczenia.

Art. 439 e

Wartość godziwa brutto umów

Na koniec roku 2015 Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych jako technik ograniczania ryzyka kredytowego, dlatego wartość godziwa brutto kontraktów równa się wartości netto.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartości godziwe brutto kontraktów w podziale na typy produktów kształtowały się następująco:

Tabela 8. Wartość godziwa brutto kontraktów w podziale na typy produktów wg stanu na 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Typ transakcji	Wartość godziwa dodatnia	Wartość godziwa ujemna
FX Swap	31 269	-7 858
FX Forward	5 760	-3 047
FX Spot	64	-81
Transakcje wymiany stopy procentowej - spekulacyjne	159 085	-140 449
Transakcje wymiany stopy procentowej - zabezpieczające	11 557	-37 621
Kontrakty terminowe na akcje i indeksy giełdowe, kursy walut	23	-251
Kontrakty forward na indeksy giełdowe, kursy walut, towary	179	-92
Kontrakty różnic kursowych CFD	10 546	-513
Transakcje forward na obligacje	23	-
Razem	218 506	-189 912

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Art. 439 f

Miary ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. ustala wartości ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych narażonych na ryzyko kontrahenta korzystając z metody wyceny według wartości rynkowej zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 Rozporządzenia CRR. Ekwiwalent bilansowy obliczany jest jako suma kosztu odtworzenia, gdzie przyjmuje się wartość rynkową danej transakcji, gdy jest ona dodatnia oraz przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej.

Art. 439 g

Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia oraz rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji kredytowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

Art. 439 h

Kwoty referencyjne kredytowych transakcji pochodnych

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Art. 439 i

Oszacowanie współczynnika α

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

6. BUFORY KAPITAŁOWE (CRR art. 440)

Bank nie podlegał obowiązkowi bufora antycyklicznego.

7. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO (CRR art. 441)

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

8. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 442)

Art. 442 a-c

*Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości
Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego*

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Identyfikacja ekspozycji zagrożonych utratą wartości – tryb postępowania

Czynności związane z identyfikacją i trybem postępowania z ekspozycjami kredytowymi zagrożonymi utratą wartości realizowane były w okresach miesięcznych (przegląd ekspozycji).

Przegląd ekspozycji kredytowych miał na celu:

- identyfikację ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości,
- pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- utworzenie odpisów i rezerw.

Identyfikacja ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości polegała na rozpoznaniu, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych Banku, występowania przesłanek utraty wartości, w szczególności takich jak:

- opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych banków, dla których przyjmuje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 7 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących m.in.: płynności klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej,
- wystąpienie innych zdarzeń, będących równoważnymi z wejściem klienta w stan niewypłacalności, skutkującymi niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia.

Pomiar utraty wartości przeprowadzany był dwiema metodami:

- metodą indywidualną,
- metodą grupową, w tym dla ekspozycji bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości (metodą IBNR).

Metoda indywidualna pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych spełniających zdefiniowane przez Bank kryteria odnoszące się do wysokości zaangażowania, dla których wystąpiły zdarzenia, które w ocenie Banku, rozpoznawane były jako przesłanka indywidualnej utraty wartości lub ekspozycja nie znajduje się w okresie kwarantanny oraz:

- ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych, które na dzień wyceny nie są indywidualnie istotne, jednak w poprzednim okresie wyceniane były metodą indywidualną,
- ekspozycji restrukturyzowanych, bez względu na indywidualną istotność tych ekspozycji, w przypadku, gdy dla danej umowy nastąpiło renegotjonowanie warunków umowy więcej niż dwa razy lub Bank zawarł umowę restrukturyzacji, zawieszającą spłaty kredytu na określony czas, w którym Kredytobiorca zobowiązał się do sprzedaży istotnych zabezpieczeń rzeczowych,
- ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, poniżej wartości bilansowej ekspozycji kredytowej tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu niewywiązania się dłużnika z zobowiązań wobec Banku pomniejszonej o korektę odsetek impairmentowych (IKON - korekta pomniejszająca przychody odsetkowe Banku). W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia się przepływy z zabezpieczeń.

Grupowa metoda pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych oraz ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, które nie podlegały wycenie metodą indywidualną.

Dla celów pomiaru utraty wartości metodą grupową ekspozycje grupowane były według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Parametry decydujące o zaklasyfikowaniu

należności kredytowych do homogenicznych grup ryzyka odzwierciedlały zdolność dłużnika do spłaty całości zaangażowania zgodnie z warunkami umowy.

Wysokość odpisów dla poszczególnej grupy zależała przede wszystkim od:

- przeciętnego ryzyka wystąpienia braku spłaty zadłużenia przez klienta zaklasyfikowanego do danej grupy (prawdopodobieństwo niewypłacalności – PD),
- szacowanego odzysku w przypadku wystąpienia braku spłaty kredytu (stopy odzysku – RR),
- prawdopodobieństwa powrotu ekspozycji do regularnej obsługi w przypadku zaprzestania obsługi kredytu, określanego dla danej grupy homogenicznej (*cure rate* – CR).

Odwroćenie straty czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako bez utraty wartości możliwa jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie jest identyfikowana.

W 2015 roku Bank dokonywał cyklicznego przeglądu metodologii ustalania parametrów wykorzystywanych do pomiaru utraty wartości metodą grupową.

Szczegółowe zasady rozpoznawania ekspozycji zagrożonych utratą wartości oraz pomiaru utraty wartości określone zostały w przepisach wewnętrznych Banku. Dodatkowo, zasady te zostały opisane w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku” (nota 5.1.1.).

Tabela 9. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

w tys. PLN

Kategoria ekspozycji	Kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	Średnia kwota ekspozycji w 2015 roku (kwartalnie)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	4 895 862	4 749 216
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 470 939	2 608 701
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3 016	17 383
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	1 795 440	1 210 348
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 509 712	4 243 987
Ekspozycje detaliczne	1 374 379	1 357 592
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	8 290 468	7 877 023
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 364 470	1 211 229
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-

Ekspozycje kapitałowe	150 849	159 743
Inne pozycje	418 394	450 587
RAZEM	25 273 529	23 885 809

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Art. 442 d

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek na terenie kraju żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Z tego powodu Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie dokonała wydzielenia segmentów według podziału geograficznego Polski.

W celu dywersyfikacji geograficznej ekspozycji w Banku stosowane są limity łącznego zaangażowania wobec poszczególnych krajów określające maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kraju. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej.

Art. 442 e

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

W portfelu kredytowym Banku w 2015 roku można stwierdzić wyraźną dominację branż: „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” (13,2%), „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (13,1%) oraz „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” (11,0%), charakteryzujących się niskim ryzykiem kredytowym (niski poziom odpisów aktualizujących).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku struktura branżowa portfela kredytowego zaprezentowana została w Tabeli 10:

Tabela 10. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowego na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. zł

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	Udział % w sumie ogółem
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 947 127	13,2%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 926 828	13,1%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 617 169	11,0%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	606 335	4,1%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	485 901	3,3%
Produkcja artykułów spożywczych	375 185	2,6%
Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	240 688	1,6%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	208 976	1,4%
Zakwaterowanie	191 386	1,3%

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	183 302	1,3%
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	136 199	0,9%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	136 129	0,9%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	123 252	0,9%
Opieka zdrowotna	107 870	0,7%
Działalność usługowa związana z żywnością	103 529	0,7%
Pozostałe branże, w tym:	6 335 880	43,0%
- osoby prywatne	4 842 446	32,9%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	14 725 756	100,0%

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Art. 442 f

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Wartość bilansową netto kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2015 roku według terminów zapadalności przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 11. Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wg terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Typ klienta/produktu	Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto			
	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Osoby fizyczne	388 907	1 094 527	3 141 730	4 625 164
Podmioty niefinansowe	1 986 132	3 000 243	2 725 367	7 711 742
Podmioty finansowe	1 049	-	-	1 049
Budżet terenowy i budżet państwa	271 056	1 076 596	628 450	1 976 102
Kredyty ze środków obcych	11 465	15 302	2 734	29 501
Razem	2 658 609	5 186 668	6 498 281	14 343 558

Źródło: Bank

Art. 442 g

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na typy kontrahentów

Utratę wartości rozpoznawano w przypadku kredytów i pożyczek, dla których wystąpiło przeterminowanie powyżej 90 dni lub zidentyfikowano indywidualne przesłanki utraty wartości.

Poniżej przedstawiono stany kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości i z rozpoznaną utratą wartości oraz odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku:

Tabela 12. Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom oraz utworzone odpisy na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości, w tym:	13 433 872	11 749 693
Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe	13 241 534	11 506 187
Kredyty i pożyczki, które są zaległe	192 338	243 506
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	153 183	143 726
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	1 138 701	916 000
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom (brutto)	14 725 756	12 809 419
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-382 207	- 316 082
Pozostałe należności	10	11
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom (netto), w tym:	14 343 559	12 493 348
- klienci	14 343 558	12 489 421
- banki	1	3 927
Udział kredytów i pożyczek z utratą wartości udzielonych klientom i innym bankom (brutto)	7,7%	7,1%

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Poniżej przedstawiono stan odpisów – w rozbiciu na istotne typy kontrahentów (segmenty) w wartościach brutto:

Tabela 13. Utworzone odpisy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom z uwzględnieniem segmentacji na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Grupa klientów	31.12.2015	31.12.2014
Klienci detaliczni	188 348	158 386
Klienci korporacyjni i sektora finansów publicznych	191 489	157 622
Banki	2 370	74
Razem	382 207	316 082

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Poniżej przedstawiono kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto) na dzień 31 grudnia 2015 roku, w przypadku których wykazano utratę wartości (spełnienie indywidualnych przesłanek utraty wartości) oraz te, dla których utworzono odpis przy zastosowaniu podejścia IBNR:

Tabela 14. Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom oraz utworzone na nie odpisy w podziale na metodę wyceny, utratę wartości oraz segment na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Metoda wyceny	Rozpoznana utrata wartości/bez utraty wartości	Segment	Wartość brutto kredytów	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości
Indywidualna	wykazujące utratę wartości	Klienci detaliczni	196 438	79 066
		Klienci korporacyjni i sektora finansów publicznych	716 550	147 515
		Banki	2 370	2 370
Grupowa	wykazujące utratę wartości	Klienci detaliczni	200 951	90 714
		Klienci korporacyjni i sektora finansów publicznych	22 392	12 633
		Banki	-	-
	nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	Klienci detaliczni	11 914	5
		Klienci korporacyjni i sektora finansów publicznych	141 269	358
		Banki	-	-
	bez przesłanki utraty wartości	Klienci detaliczni	4 567 449	18 564
		Klienci korporacyjni i sektora finansów publicznych	8 866 422	30 982
		Banki	1	-
Razem			14 725 756	382 207

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz inne źródła Banku

Art. 442 h

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne, obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związane z każdym obszarem geograficznym

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek na terenie kraju żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Z tego powodu Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie dokonała wydzielenia segmentów według podziału geograficznego Polski.

W celu dywersyfikacji geograficznej ekspozycji w Banku stosowane są limity łącznego zaangażowania wobec poszczególnych krajów określające maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kraju. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej.

Art. 442 i

Uzgodnienie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji

Szczegółowe informacje w zakresie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek znajdują się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu

Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku” (nota 13 i 21).

Zmiany odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek, które miały miejsce w 2015 roku kształtowały się następująco:

Tabela 15. Zmiany odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek w 2015 roku

w tys. PLN

	Banki	Kredyty udzielone klientom detalicznym	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	Kredyty udzielone finansom publicznym	Suma końcowa
Stan na początek okresu 01.01.2015	74	158 386	155 856	1 766	316 082
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	6 264	191 390	154 542	28	352 224
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-1 733	-137 666	-98 861	-190	-238 450
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne:	-2 235	-23 762	-20 180	-1 445	-47 622
- Kredyty spisane - przeniesione do pozabilansu	-	-	-	-	-
- Zbycie wierzytelności funduszom sekurytyzacyjnym	-	22 232	-19 460	-2	-41 694
Inne zmniejszenia	-	-	-27	-	-27
Stan na koniec okresu 31.12.2015	2 370	188 348	191 330	159	382 207

Źródło:

1. Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku,
2. Bank

Definicja należności podlegających utracie wartości oraz opis stosowanego podejścia do metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw znajdują się w części 8 „Identyfikacja ekspozycji zagrożonych utratą wartości – tryb postępowania (CRR art. 442 a-c)”.

Art. 442

Korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku w Banku nie wystąpiły korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

9. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ (CRR art. 443)

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Tabela 16. Informacje na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

w tys. PLN

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa instytucji sprawozdającej	2 004 628	-	18 946 977	-
Instrumenty udziałowe	-	-	70 245	70 245
Dłużne papiery wartościowe	1 894 739	1 935 211	3 141 929	3 149 128
Pozostałe aktywa	109 889	-	15 734 803	-

Źródło: Bank

10. KORZYSTANIE Z ECAI (ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ) I AGENCJI KREDYTÓW EKSPORTOWYCH (CRR art. 444)

Art. 444 a

Nazwy ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych

W rachunku wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. korzysta z ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez instytucje oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia CRR. Przepisy wewnętrzne Banku Ochrony Środowiska S.A. regulują zasady stosowania ratingów zewnętrznych oraz określają nazwy zewnętrznych instytucji wiarygodności kredytowej, których ratingi mogą być wykorzystane. W 2015 roku w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. wykorzystywała informacje o ratingach zewnętrznych wystawionych przez agencje:

- Moody's Investors Service,
- Standard & Poors Ratings Services,
- Fitch Ratings Limited.

Art. 444 b

Kategorie ekspozycji, do których stosuje się poszczególne ECAI lub agencje kredytów eksportowych

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosowała oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez zewnętrzne instytucje wiarygodności kredytowej wymienione w części „Nazwy ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych” (CRR art. 444 a) dla następujących kategorii ekspozycji:

- ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych,
- ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych,
- ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego,
- ekspozycje wobec instytucji,
- ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Art. 444 c

Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji do pozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym;

W 2015 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w ograniczonym zakresie wykorzystywała w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych oceny wiarygodności kredytowej, nadawane przez wymienione w części „Nazwy ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych (CRR art. 444 a)” agencje ratingowe. Bank w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych wykorzystywał także oceny kredytowe nadane dla instrumentów dłużnych Skarbu Państwa.

Zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej wykorzystywane były do określenia wag ryzyka ekspozycji wobec podmiotów, które posiadały taką ocenę. W przypadku, gdy oceny takiej nie było, wagi ryzyka przypisywane były ekspozycjom zgodnie z postanowieniami Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2, Rozporządzenia CRR.

Nie wykorzystywano ocen kredytowych nadanych dla innych instrumentów dłużnych bądź programów emisji, ponieważ przyjęte zostało założenie, że jeśli istniała taka ocena, to nie generowała niższej wagi ryzyka niż ta, która wynikała z oceny nadanej konkretnemu podmiotowi.

Art. 444 d

Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego każdej z wyznaczonych ECAI lub agencji kredytów eksportowych do stopni jakości kredytowej określonych w części trzeciej tytuł II rozdział 2, uwzględniając fakt, iż ujawnienie tych informacji nie jest konieczne, jeśli instytucja stosuje standardowy system przyporządkowywania ocen, opublikowany przez EUNB;

Poniżej wskazano na przyporządkowanie ratingów zewnętrznych przyznanych przez agencje wykorzystywane przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A.:

- Moody's Investors Service,
- Standard & Poors Ratings Services,
- Fitch Ratings Limited.

Tabela 17. Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego do stopni jakości kredytowej określonych w Części Trzeciej Tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) Rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR

Fitch Ratings Limited		Moody's Investor Services		Standard & Poor's Rating Services	
Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej
AAA	1	Aaa	1	AAA	1
AA+	1	Aa1	1	AA+	1
AA	1	Aa2	1	AA	1
AA-	1	Aa3	1	AA-	1
A+	2	A1	2	A+	2
A	2	A2	2	A	2
A-	2	A3	2	A-	2
BBB+	3	Baa1	3	BBB+	3
BBB	3	Baa2	3	BBB	3
BBB-	3	Baa3	3	BBB-	3
BB+	4	Ba1	4	BB+	4
BB	4	Ba2	4	BB	4
BB-	4	Ba3	4	BB-	4

B+	5	B1	5	B+	5
B	5	B2	5	B	5
B-	5	B3	5	B-	5
CCC	6	Caa1	6	CCC+	6
CC	6	Caa2	6	CCC	6
C	6	Caa3	6	CCC-	6
D/RD	6	Ca	6	CC	6
		C	6	C	6
				D	6
				NR	6

Źródło: Bank

Art. 444 e

Wartość ekspozycji oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej, a także kwoty pomniejszające fundusze własne

Poniżej znajduje się zestawienie prezentujące całkowitą wartość ekspozycji, wartość ekspozycji po uwzględnieniu ograniczenia ryzyka kredytowego oraz wartość korekt i rezerw w podziale na stopnie jakości kredytowej na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Tabela 18. Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej określonym w Części Trzeciej Tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) Rozdział 2 (Metoda standardowa), Rozporządzenia CRR na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Stopień jakości kredytowej	Ekspozycje przed zastosowaniem metod ograniczania ryzyka kredytowego	Ekspozycje po uwzględnieniu metod ograniczania ryzyka kredytowego	Korekty wartości oraz rezerwy
1	28 101	28 101	-
2	4 990 345	4 982 591	3 966
3	72 248	72 248	-
4	117 939	117 939	-
6	2 370	-	2 370

Źródło: Bank

11. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE (CRR art. 445)

Art. 445 a

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych obliczonego zgodnie z przepisami art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR dla każdego rodzaju ryzyka na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi odpowiednio:

Tabela 19. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Wymóg kapitałowy z tytułu	Wartość wymogu
Ryzyka pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych	6 344
Ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych	1 798
Ryzyka walutowego	9 428
Ryzyka cen towarów	4 250
Inne	-
Razem	21 820

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku

Art. 445 b

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

12. RYZYKO OPERACYJNE (CRR art. 446)

Art. 446 a-b

*Metody oceny wymogu w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego
Sposób podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym*

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz podział kompetencji w tym obszarze określa „Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Ochrony Środowiska S.A.” przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

Bank stosuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, a w szczególności na dyrektorach komórek organizacyjnych/biur Centrali oraz Oddziałów Banku - zgodnie z zakresem odpowiedzialności i zadań.

Bank określa limit tolerancji na ryzyko operacyjne w skali całego Banku oraz wynikający z przyjętego limitu tolerancji akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego poprzez przyjęcie limitów apetytu na ryzyko operacyjne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się z wykorzystaniem rozwiązań systemowych oraz bieżącego zarządzania tym ryzykiem.

Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu przepisów wewnętrznych, procedur i rozwiązań związanych z ryzykiem operacyjnym, m.in. w zakresie zasobów ludzkich, organizacji Banku, systemów teleinformatycznych, bezpieczeństwa, procesów obsługi klientów, rachunkowości, bankowości elektronicznej i kart płatniczych, zlecenia usług podmiotom zewnętrznym.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na zapobieganiu zdarzeniom ryzyka operacyjnego powstającym m.in. przy sprzedaży produktów, w procesach wewnętrznych oraz systemach, podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zdarzeń ryzyka operacyjnego, likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz rejestrowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Bank gromadzi informacje o istotnych zdarzeniach ryzyka operacyjnego w bazie danych zdarzeń ryzyka operacyjnego, posługując się aplikacją informatyczną.

Gromadzone informacje wykorzystywane są do:

- bieżącego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego,
- monitorowania działań jednostek i komórek organizacyjnych związanych z zaistniałymi zdarzeniami,
- pomiaru lub szacowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- generowania raportów dotyczących zaistniałych zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, w tym raportów na potrzeby instytucji zewnętrznych.

Bank analizuje informacje na temat ryzyka operacyjnego w ramach Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., opiniuje przepisy wewnętrzne podmiotów zależnych w tym obszarze oraz przekazuje podmiotom zależnym rekomendacje działań w zakresie systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Pomiar ryzyka operacyjnego

Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego ma na celu określenie ekspozycji na ryzyko operacyjne. Pomiar dokonywany jest z wykorzystaniem metod ilościowych, jakościowych oraz mieszanych, w tym m.in:

- obliczanie wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wg. metody standardowej,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne w oparciu o model wewnętrzny bazujący na uproszczonej metodzie zaawansowanego pomiaru z wykorzystaniem podejścia Loss Distribution Approach (LDA),
- obliczanie i monitorowanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- przegląd ryzyka operacyjnego (samoocena potencjalnego ryzyka operacyjnego),
- testy warunków skrajnych.

Ocena poziomu ryzyka operacyjnego dokonywana jest w odniesieniu do:

- zdarzeń ryzyka operacyjnego gromadzonych w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- podejmowanych działań operacyjnych,
- przeglądu ryzyka operacyjnego,
- procesów i aplikacji informatycznych w Banku,
- wyników audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej,
- bieżącej i planowanej działalności całego Banku,
- otoczenia zewnętrznego Banku.

Art. 446 b (i)

Wielkość strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2015 roku

Straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesione w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2015 roku:

Tabela 20. Straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesione w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2015 roku

		w tys. PLN
Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota straty brutto
Oszustwa wewnętrzne	Kradzież i oszustwo	299
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	163
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	41
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	27
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	295
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów	Systemy	149
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	30
Razem		1004

Źródło: Bank

Do najistotniejszych zdarzeń ryzyka operacyjnego pod względem strat finansowych w 2015 roku w Banku należały oszustwa wewnętrzne polegające na nieuprawnionym pozyskaniu środków przez pracowników placówek Banku oraz oszustwa zewnętrzne polegające na dokonaniu nieuprawnionych transakcji kartami płatniczymi.

W przypadku zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano adekwatne do zaistniałego ryzyka działania mitygujące służące wyjaśnieniu przyczyn i minimalizacji strat w przyszłości.

Art. 446 b (ii)

Działania zarządcze oraz zasady ograniczania ryzyka operacyjnego

Bank przy realizacji wszystkich działań dąży do optymalizacji ryzyka operacyjnego. Priorytetem działań zarządczych w obszarze ryzyka operacyjnego jest monitorowanie tych procesów, w których ekspozycja na ryzyko operacyjne wynikająca z wyznaczonego profilu na ryzyko operacyjne jest największa.

W celu ograniczania ekspozycji na ryzyko operacyjne Bank stosuje m.in. następujące metody i narzędzia:

- organizacja pracy zapewniająca ograniczenie powstania ryzyka operacyjnego poprzez, m.in. rozdzielenie funkcji wykonawczych od kontrolnych,
- kontrola wewnętrzna,
- strategiczne limity wewnętrzne na ryzyko operacyjne tj. limit tolerancji i apetytu,
- polityka kadrowa,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oparte o proces samooceny,
- mapy ryzyka budowane w celu identyfikacji źródeł występowania potencjalnych zagrożeń oraz dokonania oceny poziomu ryzyka z tego tytułu,
- klauzule w zawieranych umowach z podmiotami zewnętrznymi, ograniczające ryzyko operacyjne,
- limity w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku,
- ubezpieczenie mienia bankowego w wyspecjalizowanych firmach,

- dokumentowanie stosowanych w Banku rozwiązań metodycznych, procesowych, organizacyjnych i informatycznych,
- automatyzacja czynności w wyniku zastosowania rozwiązań informatycznych, oraz zwiększenie jakości działań poprzez wykorzystywanie specjalistycznego oprogramowania,
- wartości progowe kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- zarządzanie prawami dostępu do pomieszczeń i systemów, w celu ograniczenia możliwości dokonywania działań przez nieuprawnione osoby,
- plany ciągłości działania i plany awaryjne opracowywane dla krytycznych procesów biznesowych Banku,
- analiza adekwatności obliczonych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego, do rzeczywiście ponoszonego ryzyka operacyjnego przez Bank,
- testy warunków skrajnych dla wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- szkolenia wewnętrzne dla pracowników Banku mające na celu uświadomienie i zrozumienie roli, wpływu oraz sposobów postępowania w zakresie ryzyka operacyjnego.

Działania zarządcze ryzyka operacyjnego w poszczególnych podmiotach zależnych uwzględniają specyfikę i skalę działalności oraz istotność tych podmiotów pod kątem generowania ryzyka operacyjnego. Istotny wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. ma jeden podmiot zależny – Dom Maklerski BOŚ S.A. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., ze względu na ich profil oraz skalę działania, nie generują istotnego ryzyka operacyjnego w Grupie.

Art. 446 b (iii)

Informacje o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach ryzyka operacyjnego jakie wystąpiły w danym roku

W roku 2015 w Banku nie wystąpiły poważne zdarzenia ryzyka operacyjnego (tj. nie zanotowano zdarzeń, których zaistnienie zagrażałoby bezpiecznemu funkcjonowaniu organizacji).

13. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM (CRR art. 447)

Ekspozycje kapitałowe Banku można podzielić ze względu na cel nabycia na następujące grupy:

1. Akcje/udziały zakupione ze względów strategicznych:
  - a) Akcje w jednostkach zależnych,
  - b) Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela dostępnego do sprzedaży,
2. Akcje/udziały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu.

Art. 447 a

Akcje/udziały zakupione ze względów strategicznych

Akcje w jednostkach zależnych - akcje w jednostce zależnej wykazywane są według kosztu historycznego.

Tabela 21. Akcje w jednostkach zależnych

Wyszczególnienie	w tys. PLN	
	31.12.2015	31.12.2014
Akcje w jednostkach zależnych	87 812	87 804

Źródło: Bank

Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela dostępnego do sprzedaży - akcje znajdujące się w portfelu dostępnym do sprzedaży wyceniane były według wartości godziwej. W przypadku spółek notowanych na rynkach regulowanych, wartość godziwą stanowiła cena rynkowa (kurs notowań akcji). W przypadku spółek nienotowanych na rynkach regulowanych – przybliżoną wartość godziwą stanowiła wartość księgowa akcji. Skutki wyceny do wartości godziwej odnoszone były na kapitał z aktualizacji wyceny. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży były odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny i prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Banku jako pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych z bilansu lub utraty jego wartości – wówczas łączna kwota zysków i strat ujmowanych dotychczas w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wykazywana była w rachunku zysków i strat Banku w pozycji wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych lub w pozycji wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości.

Jeżeli istnieją przesłanki utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat – zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i wykazana w rachunku zysków i strat.

Tabela 22. Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela dostępnego do sprzedaży

Wyszczególnienie	w tys. PLN	
	31.12.2015	31.12.2014
Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela dostępnego do sprzedaży	57 999	71 920

Źródło: Bank

Art. 447 b

Akcje/udziały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

Kategoria ta obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Zyski i straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszone są na wynik działalności handlowej. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie.

Art. 447 c

Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych

Tabela 23. Kapitałowe papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. PLN

Rodzaj i charakter ekspozycji	Notowane na giełdzie	Inne ekspozycje (nienotowane na giełdzie)	Razem
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	22 830	35 169	57 999
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-
RAZEM	22 830	35 169	57 999

Źródło: Bank

Art. 447 d

Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie

W 2015 roku, zarówno w Banku jak i spółkach zależnych, nie było zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w zakresie ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

Art. 447 e

Kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczane do funduszy podstawowych lub uzupełniających

Na dzień 31 grudnia 2015 roku niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaliczonych do kapitału z aktualizacji wyceny wyniosły 5 419 tys. PLN, natomiast niezrealizowane straty wyniosły 63 tys. PLN.

14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM (CRR art. 448)

Art. 448 a

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

W Banku i w Grupie ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmiany stóp procentowych na aktualny i prognozowany wynik finansowy lub wartość ekonomiczną kapitału własnego. Zgodnie z przyjętą w Banku definicją, księga bankowa obejmuje te pozycje bilansowe i pozabilansowe, które nie zostały zakwalifikowane do księgi handlowej, w tym w szczególności: kredyty, depozyty oraz papiery wartościowe znajdujące się w portfelu inwestycyjnym Banku. Do pozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej zalicza się wszystkie odsetkowe pozycje bilansowe i pozabilansowe, nieujmowane w księdze handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej obejmuje cztery podstawowe rodzaje: ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz ryzyko krzywej dochodowości. Bank dokonuje pomiaru każdego z wyżej wymienionych ryzyk. Pomiar dokonywany jest w oparciu o harmonogramy przepływów kapitałowych oraz przeszacowań wynikające z umów podpisanych z kontrahentami. Dla produktów o nieokreślonych terminach wymagalności/zapadalności, do których zalicza się m.in. środki na rachunkach bieżących oraz oszczędnościowych, określone zostały tzw. portfele replikacyjne odzwierciedlające prawdopodobne terminy przepływów kapitałowych. Ponadto, w pomiarze uwzględniane są potencjalne zachowania klientów takie jak przedpłaty kredytów oraz zerwania depozytów.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

Art. 448 b

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku i do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych

Bank dokonuje analizy wpływu zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK), a także na wynik odsetkowy (WO) Banku, bada ekspozycję Banku na ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości oraz przeprowadza testy warunków skrajnych (stress-test).

Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.) zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 24. Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.)

w tys. PLN

	WEK		WO	
	- 200 p.b.	+ 200 p.b.	- 100 p.b.	+ 100 p.b.
31.12.2015	54 210	-52 502	-26 922	17 677
31.12.2014	149 738	-119 662	-12 875	13 628
Zmiana	-95 528	67 160	-14 047	4 049

Źródło: Bank

Zarówno na koniec 2014 roku jak i na koniec 2015 roku powyższe miary znajdowały się w ramach limitów/wartości ostrzegawczych (15% funduszy własnych dla WEK oraz 10% wyniku odsetkowego w planie finansowym dla WO). Zmiany wrażliwości wyniku odsetkowego oraz wartości ekonomicznej kapitału w 2015 roku wynikają m.in. ze sprzedaży części obligacji stałokuponowych, ustanowienia rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, wzrostu średniego rezydualnego terminu wymagalności depozytów terminowych, a także przybliżania terminu wymagalności euroobligacji. Zarówno na koniec 2014 roku jak i 2015 roku ryzyka opcji klienta, ryzyko bazowe oraz ryzyko krzywej dochodowości znajdowały się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy stress-testowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku pokazują, że przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność w portfelu bankowym utrzymywała się na bezpiecznym poziomie.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku uwzględnia się ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest istotne, jeśli zmiana stóp procentowych o ± 200 p.b. powoduje obniżenie się wartości

ekonomicznej kapitału własnego o wartość wyższą niż 2% funduszy własnych netto Banku. Kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest tworzony na poziomie negatywnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału własnego na skutek zmiany stóp procentowych o ± 200 p.b., tzn. na poziomie Δ WEK. Na dzień 31 grudnia 2015 roku ryzyko to było istotne i Bank z tytułu tego ryzyka utworzył kapitał wewnętrzny w wysokości 52,5 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2014 roku ryzyko to było oceniane jako istotne, Bank utworzył kapitał wewnętrzny w wysokości 15,31 mln PLN).

15. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE (CRR art. 449)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie posiadała ekspozycji sekurytyzacyjnych.

16. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ (CRR art. 450)

Art. 450 a

Proces ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A i interes akcjonariuszy oraz mając na względzie przepisy Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku, Bank wprowadził Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A. Polityka ta ma na celu wspieranie realizacji strategii oraz długoterminowych interesów Banku oraz przyczynia się do prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem.

W procesie wdrażania uchwały nr 258/2011 KNF Bank korzystał z usług konsultanta zewnętrznego, firmy doradczej Deloitte Advisory Sp. z o.o.

W procesie aktualizacji związanej z dostosowaniem zapisów Polityki do:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, a także
- Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 roku uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych

w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji, Bank korzystał ze wsparcia firmy doradczej PwC.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń w zaktualizowanej formie obowiązuje od 2015 roku.

W proces ustalania i aktualizacji polityki zmiennych składników wynagrodzeń zaangażowani byli:

Rada Nadzorcza, która:

- powołała spośród swoich członków Komitet ds. wynagrodzeń, w 3-osobowym składzie,
- zatwierdziła Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.,
- zatwierdziła Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.,

- podejmuje decyzje o przyznaniu, zmniejszeniu lub wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia zmiennego członkom Zarządu,
- zapoznaje się z corocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki zmiennych składników wynagrodzeń, dokonywanego przez Departament Audytu Wewnętrznego.

Komitet ds. wynagrodzeń, który:

- opiniuje Politykę zmiennych składników wynagrodzeń w Banku oraz Grupie Kapitałowej BOŚ S.A., opiniuje Listę zidentyfikowanych stanowisk kierowniczych oraz jej coroczną aktualizację,
- projektuje wynagrodzenia członków Zarządu, w tym wysokość i składniki wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenia zmienne i kryteria oceny wyników pracy oraz rekomenduje je Radzie Nadzorczej,
- opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Skład osobowy Komitetu ds. wynagrodzeń w 2015 roku był niezmienny. Funkcje członka Komitetu sprawowały 3 osoby powołane spośród członków Rady Nadzorczej.

Zarząd, który:

- opracował i uchwalił Politykę zmiennych składników wynagrodzeń w Banku i w Grupie Kapitałowej oraz dba o jej aktualizację,
- prowadzi Listę zidentyfikowanych stanowisk kierowniczych zgodnie z metodologią zawartą w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń oraz dokonuje corocznej aktualizacji Listy,
- odpowiada za wdrożenie zasad Polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
- podejmuje decyzje o przyznaniu, zmniejszeniu lub wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia zmiennego w odniesieniu do podległych osób zajmujących zidentyfikowane stanowiska kierownicze, po zasięgnięciu opinii Komitetu ds. wynagrodzeń.

Departament Kadr i Szkolenia, który:

- dba o prawidłowy przebieg procesów i operacji związanych z wdrożeniem i funkcjonowaniem Polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
- prowadzi sekretariat Komitetu ds. wynagrodzeń.

Wdrożenie Polityki zmiennych składników wynagrodzeń podlegało przeglądowi dokonanemu przez komórkę audytu wewnętrznego. Raport z przeglądu został przedstawiony Zarządowi, Komitetowi Audytu Wewnętrznego, Komitetowi ds. wynagrodzeń i Radzie Nadzorczej Banku.

Bank objął spółki zależne Polityką zmiennych składników wynagrodzeń, za wyjątkiem Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A., który wprowadził politykę zmiennych składników wynagrodzeń na podstawie i zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów³ i podlega przeglądowi przez audyt wewnętrzny tego podmiotu.

Art. 450 b

Powiązanie między wynagrodzeniem a wynikami

W przypadku wynagrodzeń zmiennych zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze, wyników linii biznesowej/komórki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności tej osoby i wyników Banku. Przez wyniki rozumie się: założone w strategii

³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2011 roku w sprawie zasad ustalania przez dom maklerski polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

i/lub planie finansowym Banku na dany rok zadania efektywnościowe, finansowe, sprzedażowe i cele indywidualne (w tym niefinansowe).

Dyrektorzy komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem, komórki odpowiedzialnej za bezpieczeństwo, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za realizację zadań wynikających z pełnionych przez nich funkcji; wynagrodzenie zmienne tych osób nie jest uzależnione od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności.

Wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w pionach biznesowych jest zależne od wyników zarządczych tych pionów. Na potrzeby wyznaczania wyniku zarządczego w ramach systemu wewnętrznych stawek transferowych uwzględniany jest koszt ryzyka płynności poprzez ustalanie dodatkowej stawki finansowania, a koszt ryzyka kredytowego poprzez budżetowanie kosztów dotworzenia rezerw z tytułu utraty wartości aktywów i ich uwzględnianie w siatce celów systemu motywacyjnego (do decyzji biznesowych). Koszty kapitału, płynności i ryzyka są uwzględniane przy zawieraniu transakcji, w bieżącej działalności, w kalkulowanej marży.

W 2015 roku Bank dokonał modyfikacji kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników finansowych poprzez uwzględnienie korekty o ryzyko w perspektywie długoterminowej w postaci wprowadzonego wskaźnika finansowego rentowności aktywów ważonych ryzykiem zarówno na poziomie Banku jak i pionów biznesowych.

Art. 450 c

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń określa zasady ustalania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenia stałe i zmienne, zasady dokonywania oceny pracy oraz metodologię wyłaniania osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Stale składniki wynagrodzenia, w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, odzwierciedlają wymagane na danym stanowisku kompetencje, złożoność pracy, zakres odpowiedzialności i doświadczenie zawodowe oraz praktykę stosowaną w sektorze bankowym na lokalnym rynku pracy. Stanowią one na tyle dużą część wynagrodzenia łącznego, że umożliwia to prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Przez zmienne składniki wynagrodzeń w Banku rozumie się:

- 1) premie,
- 2) prowizje,
- 3) nagrody,
- 4) długookresowe programy motywacyjne,
- 5) inne składniki wynagrodzeń, jeśli nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od wyników finansowych Banku, linii biznesowej/wyników komórki organizacyjnej (placówki), w której zatrudniony jest pracownik lub indywidualnych wyników pracownika.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska S.A. Przez akcje rozumie się:
  - akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie, których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku

- poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii,
- o akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
  - odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, przy czym co najmniej 50% każdej transzy jest wypłacane w akcjach Banku, a pozostała część w gotówce;
  - ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Na koniec 2015 roku na Listę osób zajmujących zidentyfikowane stanowiska kierownicze w Banku były wpisane 22 stanowiska⁴. W związku z fluktuacją oraz zmianami organizacyjnymi, w trakcie roku, listą stanowisk kierowniczych objęto w sumie 31 osób. Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest przyznawane i wypłacane w zależności od sytuacji finansowej Banku, oraz gdy jest uzasadnione wynikami Banku, linii biznesowej/komórki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz efektami pracy tej osoby.

Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest zmniejszane lub nieprzyznawane w ogóle m.in. w sytuacjach:

- gdy wyniki Banku znacząco odbiegają od zatwierdzonego planu finansowego,
- zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe,
- korzystania przez Bank z wyjątkowej interwencji publicznej.

Art. 450 d

Stosunek stałych składników do zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z Polityką maksymalny poziom wynagrodzenia zmiennego każdej z osób zajmujących zidentyfikowane stanowisko kierownicze nie przekracza 100% wynagrodzenia stałego. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Ochrony Środowiska S.A. może wyrazić zgodę na zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego w stosunku do wynagrodzenia stałego do 200%, zgodnie z procedurą przewidzianą w polskiej implementacji CRD IV w zakresie zapisów art. 94 ust.1 pkt g lit (ii) tej Dyrektywy.

Według rozwiązań systemowych funkcjonujących w Banku, najwyższe możliwe wynagrodzenie zmienne w 2015 roku nie mogło przekroczyć 65% rocznego wynagrodzenia stałego.

Art. 450 e

Kryteria oceny wyników, stanowiących podstawę uprawnień do wynagrodzenia zmiennego

Wysokość wynagrodzenia zmiennego zależy od:

- efektywności, wydajności i jakości pracy pracownika mierzonej wykonaniem ustalonych zadań indywidualnych, z wykorzystaniem kryteriów ilościowych, wartościowych, wskaźnikowych, jakościowych i terminowych,

---

⁴ według zasad zawartych w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) jako mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku, został zidentyfikowany Prezes Zarządu Domu Maklerskiego BOŚ S.A. (spółki z Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.), którego w zakresie wynagrodzenia zmiennego obowiązują zasady określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów dnia 2 grudnia 2011 roku w sprawie zasad ustalania przez dom maklerski polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Zatem wobec powyższego oraz faktu, iż Prezes Domu Maklerskiego BOŚ S.A. nie jest osobą zatrudnioną w Banku na żadnej z możliwych podstaw, nie mają do niego zastosowania postanowienia Polityki zmiennych składników wynagrodzeń ani innych regulacji płacowych w tym zakresie obowiązujących pozostałe osoby wymienione na Liście, zajmujące stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.

- efektywności i wydajności linii biznesowej/komórki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika, mierzonej stopniem realizacji postawionych celów finansowych i/lub sprzedażowych,
- wyników i wskaźników finansowych całego Banku, mierzonych stopniem realizacji wielkości zaplanowanych.

W celu zapewnienia wymogu oceny wyników za okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, wyliczone wynagrodzenie zmienne, w tym również część odroczone, jest korygowane przez współczynnik:

- składający się z ratingu Banku według Fitch Ratings i oceny Roczno sprawozdania finansowego przez Audytora, przyjmujący maksymalną wartość 1,0 – wobec członków Zarządu,
- będący średnią arytmetyczną stopnia realizacji rocznych wyników finansowych brutto Banku z wyłączeniem zysków/strat osiągniętych na zbyciu papierów wartościowych z prawem do kapitału będących w posiadaniu Banku oraz wskaźnika RORAA (rentowność aktywów ważonych ryzykiem), przyjmujący maksymalną wartość 1,0 – wobec pozostałych stanowisk kierowniczych.

Art. 450 f

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych;

Zmiennymi składnikami wynagrodzenia w BOŚ S.A. są: premie, prowizje, długookresowe programy motywacyjne oparte na akcjach Banku oraz inne składniki wynagrodzeń, o ile nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od wyników finansowych Banku, linii biznesowej/komórki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz indywidualnych wyników pracownika.

Premie członków Zarządu w 77% zależą od wyników Banku z uwzględnieniem ryzyka w perspektywie długoterminowej, a w 23% od wyników nadzorowanej linii biznesowej i celów indywidualnych.

Premie osób zajmujących stanowiska kierownicze nie będących członkami Zarządu są zróżnicowane z uwagi na wpływ na realizację wyniku finansowego Banku:

- osoby mające bezpośredni wpływ na wynik finansowy Banku mogą otrzymać premię zgodnie z indywidualnym wskaźnikiem premiowym, który przynajmniej w 70% uzależniony jest od realizacji mierników finansowych (np. wynik na działalności bankowej z uwzględnieniem odpisów Obszaru Biznesowego, wynik finansowy brutto Banku) i wskaźnikowych (np. C/I, RORAA na poziomie Banku, RORAA na poziomie Obszaru Biznesowego);
- pozostałe osoby mogą otrzymać nagrodę uznaniową w ramach utworzonej na ten cel puli nagrodowej. Wysokość puli nagrodowej w danym roku jest w pełni uzależniona od stopnia realizacji wyniku finansowego brutto Banku i RORAA Banku.

W sytuacji, gdy:

- wysokość całkowitego wynagrodzenia zmiennego w ujęciu miesięcznym jest mniejsza niż 80% średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze finansowym wg GUS
- oraz
- stosunek wynagrodzenia zmiennego do stałego jest niższy niż 30%,
- to osoba zajmująca stanowisko kierownicze nie podlega mechanizmowi odraczania i wypłaty części wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku.

Członkowie Zarządu mają zawarte umowy ubezpieczenia na życie z funduszem inwestycyjnym.

Wszystkie osoby zajmujące zidentyfikowane stanowiska kierownicze posiadają ubezpieczenie medyczne.

Program motywacyjny w formie papierów wartościowych

W 2012 roku w Grupie Kapitałowej BOŚ został uruchomiony trzyletni program motywacyjny dla kluczowych członków kadry menedżerskiej, tzw. program opcji menedżerskich („Program”), obejmujący lata: 2012, 2013 i 2014. W 2015 roku nastąpiło rozliczenie ostatniej transzy Programu za rok 2014.

W ramach Programu kadra menedżerska Grupy BOŚ S.A. mogła nabyć prawa do otrzymania warrantów uprawniających do nabycia akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. po cenie nominalnej wynoszącej 35 PLN. Jeden warrant uprawnia do nabycia jednej akcji Banku Ochrony Środowiska S.A.

Program był skierowany do maksymalnie 200 osób.

Program składa się z trzech serii warrantów (odpowiednio na lata 2012, 2013 i 2014), przy czym maksymalna liczba warrantów oferowanych za dany rok nie mogła przekroczyć 200 tysięcy. Warranty były proponowane do nabycia osobom uprawnionym w odrębnych transzach w ramach każdej serii warrantów.

Warunkiem przyznania praw do warrantów było osiągnięcie określonych warunków rynkowych związanych z kursem akcji Banku, warunków świadczenia usług oraz spełnienia nierynkowych warunków związanych z dokonaniem (zysk na akcję oraz cele indywidualne).

W związku z niespełnieniem w 2012 roku warunku nierynkowego, Program za 2012 rok nie został zrealizowany.

W 2013 roku dokonano modyfikacji Programu, polegającej na:

- dostosowaniu wielkości wskaźnika zysku netto na akcję do zaktualizowanej strategii Domu Maklerskiego BOŚ S.A.,
- dostosowaniu wskaźnika wzrostu kursu akcji w 2013 roku do poziomu uwzględniającego wpływ sytuacji na Giełdzie Papierów Wartościowych,
- wprowadzono wskaźnik indywidualnego wkładu w zysk Grupy poprzez połączenie wskaźnika zysku na akcję z kryterium zadań indywidualnych.

Celem dokonanych zmian było utrzymanie wysokiej motywacji do realizacji zadań indywidualnych, a przez to do długoterminowego budowania wartości Banku oraz złagodzenie negatywnego wpływu na powodzenie Programu elementów niezależnych od menedżerów w okresie dekonjunktury na rynku.

Modyfikacja zwiększyła wartość godziwą ustalonych praw do warrantów.

Osobom zajmującym stanowiska kierownicze zaoferowano łącznie 43 020 warrantów serii B, uprawniających do nabycia akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. serii S. Termin wykonania praw z warrantów upływa z dniem 31 grudnia 2017 roku.

W 2015 roku dokonano weryfikacji spełnienia warunków (rynkowych i nierynkowych) określonych w Regulaminie za rok 2014. Z uwagi na niespełnienie warunku kursu akcji, Program za rok 2014 nie został zrealizowany, a tym samym warrantów serii C nie zostały przyznane.

Art. 450 g

Zbiornicze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w podziale na linie biznesowe za 2015 rok

W trosce o interesy Banku, jego Klientów i Akcjonariuszy, z uwagi na objęcie Banku Programem Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust 1 ustawy – Prawo bankowe oraz z uwagi na fakt, że wyniki Banku osiągnięte w 2015 r. znacząco odbiegają od zatwierdzonego Planu finansowego na 2015 r., Rada Nadzorcza nie przyznała Członkom Zarządu BOŚ S.A. wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 r. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 roku.

Tabela 25. Wysokość wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w podziale na linie biznesowe za rok 2015

Linie biznesowe	Wynagrodzenie całkowite za 2015* rok (wynagrodzenie stałe)
Obszar Rynku Detalicznego	902,9
Obszar Rynku Korporacyjnego	1 181,4
Obszar Ryzyka	2 018,4
Obszar Zarządczo-Organizacyjny	2 307,1
Obszar Wsparcia	1 301,5
Razem	7 711,3
w tym: Członkowie Zarządu**	3 005,6

Źródło: Bank

*Podane dane zawierają jedynie wynagrodzenie stałe. Rada Nadzorcza nie przyznała wynagrodzenia zmiennego Członkom Zarządu. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 roku.

**Dane uwzględniają również 3 członków Zarządu, nie wchodzących w skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Art. 450 h (i-iv)

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń członków Zarządu i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze za rok 2015

(i)Tabela 26. Wynagrodzenie stałe i zmienne członków Zarządu Banku i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze za rok 2015

Lp.	Grupa	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie całkowite*
A	Członkowie Zarządu oraz, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku, osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu	25	6 415,2	-	6 415,2
	w tym: Członkowie Zarządu**	6	3 005,6	-	3 005,6
B	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku***	6	1 296,2	-	1 296,2
	Razem	31	7 711,3	-	7 711,3

Źródło: Bank

*Podane dane zawierają jedynie wynagrodzenie stałe. Rada Nadzorcza nie przyznała wynagrodzenia zmiennego Członkom Zarządu. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 roku

**Dane uwzględniają również 3 członków Zarządu, nie wchodzących w skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

*** W grupie B ujęto także stanowiska, które w trakcie 2015 roku w wyniku zmian organizacyjnych przestały bezpośrednio podlegać Członkom Zarządu.

(ii) W trosce o interesy Banku, jego Klientów i Akcjonariuszy, z uwagi na objęcie Banku Programem Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust 1 ustawy – Prawo bankowe oraz z uwagi na fakt, że wyniki Banku osiągnięte w 2015 r. znacząco odbiegają od zatwierdzonego Planu finansowego na 2015 r., Rada Nadzorcza nie przyznała Członkom Zarządu BOŚ S.A. wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 r. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2015 roku.

(iii), Tabela 27. Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą z podziałem na część przyznaną i jeszcze nie przyznaną

(Za wyniki 2014 i 2015 roku nie przyznano wynagrodzeń podlegających odroczeniu)

w tys. PLN

Lp.	Grupa	Wynagrodzenie zmiennie z odroczonej wypłatą – część już przyznana*	Wynagrodzenie zmiennie z odroczonej wypłatą – część jeszcze nie przyznana**
A	Członkowie Zarządu oraz, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku, osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu***	610,7	284,0
	w tym: Członkowie Zarządu***	590,7	274,0
B	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku	21,2	42,5
	Razem	632,0	326,5

Źródło: Bank

* Część przyznana za rok 2012 i 2013

** Część nieprzyznana za rok 2012 i 2013. W trosce o interesy Banku, jego Klientów i Akcjonariuszy, z uwagi na objęcie Banku Programem Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe oraz z uwagi na fakt, że wyniki Banku osiągnięte w 2015 r. znacząco odbiegają od zatwierdzonego Planu finansowego na 2015 r., Rada Nadzorcza nie przyznała Członkom Zarządu BOŚ S.A. wynagrodzenia zmiennego odroczonego tytułem trzeciej transzy za 2012 r. i drugiej transzy za 2013 r. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego odroczonego tytułem trzeciej transzy za 2012 r. i drugiej transzy za 2013 r..

*** W analizie uwzględniono wynagrodzenia odroczone osób, których już nie łączy z Bankiem stosunek pracy. (4 członków Zarządu oraz 1 osoba mająca istotny wpływ na profil ryzyka Banku).

(iv) Za rok obrachunkowy 2015, w związku z objęciem Banku Programem Postępowania Naprawczego w roku 2016 – zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, mając na względzie interesy Banku, jego Klientów i Akcjonariuszy oraz z uwagi na fakt, że wyniki Banku osiągnięte w 2015 r. znacząco odbiegają od zatwierdzonego Planu finansowego na 2015 r. - Rada Nadzorcza nie przyznała Członkom Zarządu Banku wynagrodzenia z

odroczoną wypłatą. Pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze za wyniki roku 2015 Zarząd Banku również nie przyznał wynagrodzenia zmiennego z odroczoną wypłatą.

(v) Nie odnotowano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia dokonanych w roku 2015.

(vi) Tabela 28. Wynagrodzenie z tytułu odpraw członkom Zarządu Banku i pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze w roku 2015

w tys. PLN

Łączna kwota odpraw wypłaconych w 2015 roku	Liczba osób	Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby
723	3	360

Źródło: Bank

Art. 450 i

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR;

W roku 2015 łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w BOŚ S.A. nie przekroczyło równowartości 1 000 000 euro.

17. DŹWIGNIA FINANSOWA (CRR art. 451)

Art. 451.1 a

Wskaźnik dźwigni oraz sposób, w jaki instytucja zastosowała art. 499 ust. 2 i 3

Grupa BOŚ S.A., zgodnie z art. 429 ust. 2 CRR podjęła decyzję o ujawnianiu wskaźnika dźwigni przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I.

Wartość wskaźnika dźwigni w 2015 roku, obliczonego zgodnie z art. 429 CRR zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 29. Wartość wskaźnika dźwigni w 2015 roku

w %

Wskaźnik dźwigni	Wartość na dzień 31.03.2015	Wartość na dzień 30.06.2015	Wartość na dzień 30.09.2015	Wartość na dzień 31.12.2015
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier I	6,24	5,78	5,68	5,24

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie Leverage Ratio (LR) na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Wskaźnik dźwigni dla Grupy Kapitałowej obliczany jest w cyklu kwartalnym.

Art. 451.1 b

Podział miary ekspozycji całkowitej, jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosownymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych.

Tabela 30. Podział miary ekspozycji całkowitej i wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2015 roku
w tys. PLN

Wartość i podział ekspozycji całkowitej używanej we wskaźniku dźwigni	Wartość na dzień 31.12.2015
Ekspozycja z tytułu transakcji finansowania papierów wartościowych zgodnie z art. 220 CRR	-
Ekspozycja z tytułu transakcji finansowania papierów wartościowych zgodnie z art. 222 CRR	-
Instrumenty pochodne: wartość rynkowa	222 894
Instrumenty pochodne: metoda wyceny narzutu według wartości rynkowej	88 141
Niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez wypowiedzenia	21 061
Pozycje pozabilansowe o średnim/niskim ryzyku związane z finansowaniem handlu	-
Pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu	-
Inne pozycje pozabilansowe	4 052 304
Inne aktywa	21 109 826

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie Leverage Ratio (LR) na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Art. 451.1 c

W stosownych przypadkach kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11.

Grupa nie stosuje możliwości przewidzianej w art. 429 ust. 11 CRR.

Art. 451.1 d

Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Prowadzona w roku 2015 przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. polityka zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej miała na celu należyte zabezpieczenie Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Polityki i procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej koncentrowały się na:

- określeniu podstawowych celów zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w perspektywie krótkoterminowej,
- zapewnieniu zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- monitorowaniu wartości wskaźnika w cyklach co najmniej kwartalnych,
- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

Wskaźnik dźwigni finansowej raportowany jest w cyklach miesięcznych, w ujęciu jednostkowym.

Art. 451.1 e

Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni.

Poziom wskaźnika dźwigni ukształtował się na poziomie 5,24 na dzień 31 grudnia 2015 roku. Bank monitoruje czynniki mające wpływ na wysokość wskaźnika dźwigni. Główne czynniki, które wystąpiły w 2015 roku to:

- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki zewnętrzne (w szczególności zmiany kursów walutowych),
- czynniki związane z realizacją przyjętych przez Grupę Kapitałową planów.

18. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 452)

W roku 2015 Bank nie stosował metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

19. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 453)

W 2015 roku Bank stosował techniki redukcji ryzyka kredytowego (*ang. Credit Risk Mitigant – CRM*) celem ograniczenia ryzyka generowanego przez ekspozycje kredytowe, zgodnie z wytycznymi rekomendowanymi przez zewnętrzne organy nadzorcze. Bank stosując techniki redukcji ryzyka kredytowego zakładał, że ekspozycja kredytowa objęta technikami redukcji ryzyka kredytowego nie będzie generować ryzyka kredytowego wyższego niż ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone. Jedynie pewne typy zabezpieczeń oraz pewne typy podmiotów wystawiających gwarancje spełniają wymagania pozwalające wykorzystywać je do redukcji wymogów kapitałowych. Ponadto w regulacjach dotyczących adekwatności kapitałowej oraz w regulacjach wewnętrznych Banku określono, że proces zarządzania prawnymi zabezpieczeniami ekspozycji kredytowych oraz warunki w umowach o zabezpieczenie muszą spełniać minimalne wymogi w zakresie:

- procedury monitorowania wartości rynkowej,
- ubezpieczenia,
- braku wątpliwości prawnych dotyczących prawidłowości ustanowienia zabezpieczenia.

Bank w roku 2015 celem prezentacji w rachunku adekwatności kapitałowej technik ograniczania ryzyka kredytowego stosował metodę kompleksową uznawania zabezpieczeń.

Techniki ograniczania ryzyka kredytowego przy obliczaniu wymogu kapitałowego metodą standardową uwzględniają:

- ochronę kredytową rzeczywistą – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego z tytułu ekspozycji kredytowej wynika z prawa Banku do upłynnienia, dokonania transferu lub przejęcia przyjętych na zabezpieczenie aktywów lub środków pieniężnych. Zgodnie z obowiązującą w Banku metodą, stosował on w 2015 roku następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczywistej ochrony kredytowej:
  - zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne wystawione przez Bank,
  - dłużne papiery wartościowe spełniające określone wymogi,

- akcje lub instrumenty dłużne zamienne na akcje nieobjęte głównym indeksem znajdujące się w obrocie na uznanej giełdzie papierów wartościowych,
  - jednostki uczestnictwa w funduszach obejmujących ww. akcje, o ile wartość jednostki tych funduszy publikowana jest codziennie,
  - złoto,
  - zabezpieczenia w postaci hipotek na nieruchomościach mieszkalnych.
- ochronę kredytową nieruchomości – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego wynika z zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika lub wystąpienia innych, określonych w umowie zdarzeń kredytowych. Bank w 2015 roku stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczystwej ochrony kredytowej:
    - gwarancje oraz regwarancje,
    - a także wymienione poniżej rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczystwej ochrony kredytowej, które na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej traktowane były jak gwarancje:
      - zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne w posiadaniu banku będącego stroną trzecią,
      - polisy ubezpieczeniowe,
      - papiery wartościowe z opcją odkupu na żądanie.

Art. 453 a

Polityka i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu Bank je stosuje

Bank w 2015 roku nie stosował saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych jako technik ograniczania ryzyka kredytowego.

Art. 453 b

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami

Prowadzona w roku 2015 przez Bank polityka zabezpieczeń miała na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Podczas ustanawiania zabezpieczeń dopuszczalne było stosowanie jednocześnie kilku form zabezpieczania wierzytelności.

Polityka i procedury wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania zabezpieczeniami wprowadzały obowiązek spełnienia wymagań dotyczących uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych i głównie koncentrowały się na:

- skutecznym ustanowieniu zabezpieczenia, które na wypadek wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiało sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych,
- zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- monitorowaniu wartości zabezpieczeń z częstotliwością zapewniającą posiadanie przez Bank aktualnych danych dotyczących wartości przyjętych prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych,

- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia sytuacji znacznego obniżenia wartości przyjętych zabezpieczeń wskutek zmian czynników makroekonomicznych.

Do wyceny prawnych zabezpieczeń stosowane było podejście ostrożnościowe, uwzględniające podczas ustanawiania zabezpieczenia długoterminową wartość rynkową oraz możliwą zmienność wartości przyjętego zabezpieczenia w czasie.

Wycena zabezpieczeń opierała się na następujących zasadach:

- w odniesieniu do zabezpieczeń rzeczowych – określeniu bieżącej wartości rynkowej przy założeniu funkcjonowania dla tych zabezpieczeń rynku umożliwiającego szybkie upłynięcie w przypadku wystąpienia niewypłacalności dłużnika Banku,
- możliwości obniżenia wartości zabezpieczenia, jeżeli jego rodzaj, lokalizacja i charakter (np. poziom zużycia, czas eksploatacji) wskazują na niepewność co do możliwości utrzymania wartości rynkowej.

Wartość zabezpieczenia podlegała okresowemu monitorowaniu.

Art. 453 c

Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank

Zasady ograniczania ryzyka kredytowego w Banku były ściśle powiązane z zakresem prawnych zabezpieczeń uznawanych i stosowanych przez Bank w procesie kredytowym. Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona na określonym poziomie. Poziom zabezpieczenia zależał w szczególności od: rodzaju transakcji, oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i długości okresu kredytowania.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank dokonywał weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym:

- płynności zabezpieczenia, tj. możliwości zbycia przedmiotu zabezpieczenia bez istotnego obniżenia jego ceny w czasie,
- wartości możliwej do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego,
- dostępu i możliwości kontroli przedmiotu zabezpieczenia w okresie trwania ekspozycji.

Bank przyjmował zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Podstawowe stosowane przez Bank formy zabezpieczenia obejmowały w szczególności:

- dla ekspozycji wobec osób fizycznych – nieruchomości mieszkalne, zastawy rejestrowe na ruchomościach, przewłaszczenia ruchomości, poręczenia osób fizycznych, cesje praw z różnych form ubezpieczenia,
- dla ekspozycji wobec klientów innych niż osoby fizyczne – nieruchomości komercyjne, zabezpieczenia gotówkowe lub równoważne z gotówką, gwarancje BGK i poręczenia podmiotów o dobrej sytuacji finansowo-ekonomicznej, zastawy rejestrowe na ruchomościach bądź zbiorze rzeczy ruchomych lub praw stanowiących organizacyjną całość, przelew wierzytelności.

Dla potrzeb określenia wartości zabezpieczenia Bank dokonywał korekty wartości przedmiotu przyjętego na zabezpieczenia stosując wskaźniki korygujące ustalone indywidualnie dla poszczególnych przedmiotów, w szczególności z wykorzystaniem stóp odzysku dla danego przedmiotu zabezpieczenia oraz wiedzy eksperckiej osób zaangażowanych operacyjnie w proces windykacji.

Bank stosował zalecenia Rekomendacji S w sprawie maksymalnych poziomów LtV i wymaganego wkładu własnego kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

W szczególności, w przypadku nieruchomości podstawą do określenia wartości przyjmowanego zabezpieczenia była wycena sporządzona przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie oceny wartości nieruchomości. Bank weryfikował wartość z wyceny wykorzystując dane, m.in., z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON) oraz Cenatorium.

Ustanowienie zabezpieczenia, o ile było ono wymagane, stanowiło warunek uruchomienia finansowania.

Wartość zabezpieczenia podlega monitorowaniu w całym okresie trwania transakcji. W procesie monitorowania wartości nieruchomości Bank stosował, m.in., grupową aktualizację wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych.

W przypadku zmniejszenia lub utraty wartości przez przedmiot stanowiący zabezpieczenie Bank, poprzez odpowiednie postanowienia w umowie o zawarcie transakcji kredytowej, był uprawniony do żądania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

Art. 453 d

Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

W roku 2015 Bank Ochrony Środowiska S.A. nie realizował transakcji w zakresie kredytowych instrumentów pochodnych.

Główni gwaranci, od których Bank otrzymał gwarancję lub poręczenie zabezpieczające spłatę udzielonych transakcji kredytowych, na dzień 31 grudnia 2015 roku, to:

- podmioty niefinansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 771,68 mln PLN (78,47% ogółu gwarancji i poręczeń zaksięgowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku),
- Bank Gospodarstwa Krajowego: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 149,94 mln PLN (15,25% ogółu j.w.),
- instytucje samorządowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 61,74 mln PLN (6,27% ogółu j.w.),
- monetarne instytucje finansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 0,05 mln PLN (0,01% ogółu j.w.),

Ogółem wartość otrzymanych gwarancji i poręczeń od wszystkich wymienionych podmiotów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 983,41 mln PLN.

Przed przyjęciem gwarancji lub poręczenia Bank ocenia wiarygodność dostawcy zabezpieczenia.

Art. 453 e

Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego

Wartość brutto kredytów w CHF w portfelu kredytowym BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 1 406,2 - mln PLN (wartość netto 1 376,6 mln PLN), co stanowiło 9,4% wszystkich kredytów i pożyczek udzielonych klientom i innym bankom. Najwięcej kredytów brutto w CHF stanowiły kredyty mieszkaniowe (97,1%). Udział kredytów z przesłanką utraty wartości udzielonych w CHF wyniósł 6,3%.

Średnie LtV portfela kredytów mieszkaniowych w CHF wg stanu na koniec grudnia 2015 roku (kurs wyceny 3,94) wyniosło 86,9%, przy wzroście kursu CHF do 4,50 średnie LtV wzrosło do 94,5% natomiast przy kursie 5,00 – 98,8%.

Pozycja walutowa w CHF zamykana jest transakcjami FX SWAP. Na dzień 31 grudnia 2015 roku otwarta pozycja w CHF była domknięta i nie przekraczała kwoty 43 tys. PLN (11 tys. CHF).

Bank zarządza koncentracją w obszarze ryzyka poprzez wprowadzenie limitów wewnętrznych i ich monitorowanie oraz monitorowanie zabezpieczeń.

Art. 453 f, g

Wartość ekspozycji zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

Całkowita wartość ekspozycji podana oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta gwarancjami lub kredytowymi instrumentami pochodnymi

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosuje saldowania ekspozycji bilansowych lub pozabilansowych w ramach rachunku adekwatności kapitałowej. W ramach uwzględnianych technik ograniczania ryzyka kredytowego przeważają instrumenty ochrony kredytowej nieruchomościowej.

Poniżej zestawienie prezentujące wartość ekspozycji objętą uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem oraz wartość ekspozycji, która jest objęta gwarancją według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Tabela 31. Zestawienie wartości ekspozycji objętych uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem oraz wartość ekspozycji, która jest objęta gwarancją na dzień na 31 grudnia 2015 roku

Kategoria ekspozycji	Wartość ekspozycji która jest objęta uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem ⁵	Wartość ekspozycji która jest objęta gwarancjami
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	104	-
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	338	-
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	1 068 825	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	249 723	140 772
Ekspozycje detaliczne	29 900	84 928
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-	-
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	18 724	10 337
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-

⁵ Wartość ekspozycji po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw.

Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne		
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-
Ekspozycje kapitałowe	-	-
Inne pozycje	-	-

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Na koniec roku 2015 w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. nie wystąpiły ekspozycje objęte kredytowymi instrumentami pochodnymi.

20. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO (CRR art. 454)

W roku 2015 Bank i Grupa nie stosowały zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

21. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO (CRR art. 455)

W 2015 roku Bank i Grupa nie stosowały wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

ZAŁĄCZNIKI

**do Informacji dotyczących Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady
(UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015
roku**

ZAŁĄCZNIK 1.

Oświadczenie Zarządu Banku (CRR art. 435.1 e)

Zarząd Banku Ochrony Środowiska S.A. oświadcza, że opisane w Informacjach ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd Banku

Imię, nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
Stanisław Kluza	Wiceprezes Zarządu – p.o. Prezesa Zarządu	
Stanisław Kolasiński	Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	
Anna Milewska	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Pitera	Wiceprezes Zarządu	

Warszawa, dnia 7 grudnia 2016 r.

ZAŁĄCZNIK 2. Różnice w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys.
PLN

AKTYWA	BILANS W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	BILANS O ZAKRESIE REGULACYJNYM	REFERENCJA (wartość bezwzględna określona w kolumnie B oraz znak wskazany przy referencji)
	A	B	C
Kasa, środki w Banku Centralnym	614 897	614 890	
Należności od innych banków	158 720	158 720	
Inne lokaty na rynku pieniężnym	0	0	
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	107 182	107 182	
Pochodne instrumenty finansowe	206 949	210 073	
Pochodne instrumenty zabezpieczające	11 557	11 557	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14 343 558	14 366 984	
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	5 000 538	4 984 657	
dostępne do sprzedaży	4 072 490	4 056 609	
utrzymywane do terminu zapadalności	928 048	928 048	
Aktywa zastawione	0	0	
Inwestycje w jednostkach zależnych	0	47 471	
w tym: w jednostkach sektora finansowego	0	10 584	(+) załącznik nr 4 pkt 73
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	0	0	
Nieruchomości inwestycyjne	0	0	
Wartości niematerialne	146 627	146 551	(-) załącznik nr 4 pkt 8
Wartość firmy	983	550	(-) załącznik nr 4 pkt 8
Rzeczowe aktywa trwałe	89 411	50 924	
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	49 683	48 158	
bieżące	3 757	3 757	
odroczone	45 926	44 401	
aktywa z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	137 864	135 972	(+) załącznik nr 4 pkt 75
aktywa z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych	6 704	6 704	
w tym: 10% aktywów z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych	670	670	(-) załącznik nr 4 pkt 10
rezerwy na koszty rzeczowe i osobowe	3 264	3 264	

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

podlegające odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego powiązane z aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartymi na przyszłej rentowności i wynikającymi z różnic przejściowych	-89 026	-88 659	(-) załącznik nr 4 pkt 75
niepodlegające odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności	-12 880	-12 880	(+) załącznik nr 4 pkt 8
Inne aktywa	191 667	203 888	
A k t y w a r a z e m	20 921 772	20 951 605	

PASYWA	BILANS W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	BILANS O ZAKRESIE REGULACYJNYM	REFERENCJA (wartość bezwzględna określona w kolumnie B oraz znak wskazany przy referencji)
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5	5	
Zobowiązania wobec innych banków	216 404	216 404	
Pochodne instrumenty finansowe	152 291	152 199	
Pochodne instrumenty zabezpieczające	37 621	37 621	
Zobowiązania wobec klientów	15 968 163	15 988 519	
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	2 318 189	2 318 189	
Zobowiązania podporządkowane	599 961	610 135	
w tym: obligacje podporządkowane zaliczane do Tier II	431 501	431 501	(+) załącznik nr 4 pkt 46
Rezerwy	19 261	19 261	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	397	397	
bieżące	6	6	
odroczone	391	391	
rezerwy z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	2 551	2 551	(-) załącznik nr 4 pkt 75
rezerwy na koszty rzeczowe i osobowe	-1 389	-1 389	
aktywa z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	-321	-321	(+) załącznik nr 4 pkt 75
strata podatkowa	-450	-450	
w tym: 10% aktywów z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych	-45	-45	(-) załącznik nr 4 pkt 10
Pozostałe zobowiązania	140 924	131 407	
Zobowiązania razem	19 453 216	19 474 137	
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Banku:			
Kapitał podstawowy	761 583	761 583	
opłacone instrumenty kapitałowe	228 732	228 732	(+) załącznik nr 4 pkt 1
ażio	532 851	532 851	(+) załącznik nr 4 pkt 1
Akcje własne	-1 292	-1 292	(-) załącznik nr 4 pkt 16

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Kapitał z aktualizacji wyceny	1 421	-7 176	
wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	5 190	5 190	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 11
wycena instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane zyski	10 681	10 681	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
wycena instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane straty	-32 394	-32 394	(-) załącznik nr 4 pkt 3
wycena instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane zyski	14 016	5 419	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
wycena instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane straty	-63	-63	(-) załącznik nr 4 pkt 3
przeszacowanie zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych	2 308	2 308	(+) załącznik nr 4 pkt 3
odroczony podatek dochodowy	1 683	1 683	
Zyski zatrzymane	706 844	724 353	
kapitał rezerwowy	710 222	708 906	(+) załącznik nr 4 pkt 3
fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302	48 302	(+) załącznik nr 4 pkt 3a
zyski zatrzymane w poprzednich latach	-4 887	7 379	(+) załącznik nr 4 pkt 2
z tytułu różnic wyceny zbytych i zlikwidowanych środków trwałych	4 036	4 036	(+) załącznik nr 4 pkt 3
odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych użytkowych	289	289	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	-51 118	-44 559	(-) załącznik nr 4 pkt 25a
Udziały mniejszości	0	0	
Kapitał własny razem	1 468 556	1 477 468	
P a s y w a r a z e m	20 921 772	20 951 605	

Źródło: Bank

ZAŁĄCZNIK 3. Zestawienie głównych cech instrumentów w kapitale Tier II (zgodnie z załącznikiem II do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013) na dzień 31 grudnia 2015 roku

1	Emitent	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Seria A	Seria D, PLBOS0000076	Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>					
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy i (sub-)skonsolidowany	Poziom (sub-)jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-)jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-)jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-)jednostkowy i skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu	Obligacje	Obligacje	Obligacje	Obligacje	Obligacje

	(rodzaje określone przez każdy system prawny)	podporządkowane	podporządkowane	podporządkowane	podporządkowane	podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	92 mln PLN	100 mln PLN	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN
9	Wartość nominalna instrumentu	120 mln PLN	100 mln PLN	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN
9a	Cena emisyjna	120 mln PLN	100 mln PLN	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN
9b	Cena wykupu	120 mln PLN	100 mln PLN	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN
10	Klasyfikacja księgową	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej
11	Pierwotna data emisji	3.11.2009	18.05.2011	11.07.2014	26.09.2014	30.12.2015
12	Wieczyste czy terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	3.11.2019	18.05.2021	11.07.2024	26.09.2024	30.12.2022
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	od 3.05.2015, 120 mln PLN	od 18.05.2016, 100 mln PLN	od 11.07.2019, 150 mln zł	od 26.09.2019, 83 mln PLN	od 26.09.2020, 32,5 mln PLN
16	Kolejne terminy	W każdym dniu	W każdym dniu	W każdym dniu	W każdym dniu	W każdym dniu

	wykupu, jeżeli dotyczy	płatności odsetek	płatności odsetek	płatności odsetek	płatności odsetek	płatności odsetek
	<i>Kupony / dywidendy</i>					
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: Bank

1	Emitent	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Seria A	Seria B	Seria C	Seria D
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z

		póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	póź.zm oraz Warunki emisji obligacji
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>				
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	1,5.mln PLN	1,5.mln PLN	1,6.mln PLN	1,6.mln PLN
9	Wartość nominalna instrumentu	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
9a	Cena emisyjna	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
9b	Cena wykupu	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
10	Klasyfikacja księgową	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe
11	Pierwotna data emisji	2 stycznia 2014	2 stycznia 2014	16 kwietnia 2014	16 kwietnia 2014
12	Wiecyste czy terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe

13	Pierwotny termin zapadalności	2 stycznia 2019	2 stycznia 2019	16 kwietnia 2019	16 kwietnia 2019
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony / dywidendy</i>				
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20 a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
20 b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne

24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

	danego instrumentu)				
36	Nie zgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	

Źródło: Dom Maklerski BOŚ S.A.

ZAŁĄCZNIK 4. Szczegółowy wykaz różnic w funduszach własnych pomiędzy kwotami konsolidacji ostrożnościowej a kwotami ujętymi przed przyjęciem Rozporządzenia CRR na dzień 31 grudnia 2015 roku - informacje na temat funduszy własnych w okresie przejściowym

w tys. PLN

l.p.		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIEŃ	(B) Odniesienie do Rozporządzenia CRR	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 575/2013
Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe				
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	761 583	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29	-
2	Zyski zatrzymane	7 379	art. 26 ust. 1 lit. c)	-
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	704 372	art. 26 ust. 1	-
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302	art. 26 ust. 1 lit. f)	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	1 521 636	Suma wierszy 1-5a	-
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-20	art. 34, 105	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-134 221	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37	-
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	-715	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38	-
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-5 190	art. 33 ust. 1 lit. a)	-

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-1 292	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42	-
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	-44 559	art. 36 ust. 1 lit. a.)	-
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-9 833		-
	w tym: 60% filtr dla niezrealizowanego zysku na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-6 409		-
	w tym: 60% filtr dla niezrealizowanego zysku na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-3 251		-
	w tym: 60% filtr dla odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych użytkowych	-173		-
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-195 830	Suma wierszy 7-20a, 21, 22 oraz 25a-27	-
29	Kapitał podstawowy Tier I	1 325 806	Wiersz 6 minus wiersz 28	-
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	1 325 806	Suma wierszy 29 i 44	-
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	431 501	art. 62 i 63	-
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	431 501		-
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	Suma wierszy 52-56	-
58	Kapitał Tier II	431 501	Wiersz 51 minus wiersz 57	-
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	1 757 307	Suma wierszy 45 i 58	-
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	10 584	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48	-

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.,
ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013
z dnia 26 czerwca 2013 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku

75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	45 083	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48	-
----	---	--------	-------------------------------------	---

Źródło: Bank